

e-İrsaliye



SİBEL LİLİOĞLU
SMMM



Günümüzde işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere kısa sürede uyum sağlamaları için GİB tarafından yeni usul ve esasların hayata geçirildiğini görmekteyiz.

Değişik kanallarda bu usul ve esasların kısaca “e-Dönüşüm” olarak adlandırılmaktadır.

Biz bu sunumda “e-Dönüşümün bir parçası olan e-irsaliye konusuna değinmek istiyoruz.





e-İrsaliye:

e-İrsaliye belgesi, yeni bir belge türü olmayıp, kağıt ortamdaki “sevk irsaliyesi” belgesi ile aynı hukuki niteliklere sahiptir.

e-İrsaliye belgesi, mal hareketlerinin elektronik ortamda düzenli bir şekilde izlenebilmesi amacıyla; 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 230 uncu maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendine göre hali hazırda kağıt ortamda düzenlenmekte olan sevk irsaliyesinin elektronik belge olarak düzenlenmiş halidir.



e-İrsaliye Kimler İçin Zorunlu?

e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan ve 2018 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 25 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle EPDK'dan lisans (bayilik lisansı dahil) alan mükellefler ve Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malların imal, inşa, ithalini gerçekleştiren mükellefler.

Maden Kanunu kapsamında düzenlenen işletme ruhsatı/sertifika sahipleri ve işletme ruhsatı/sertifika sahipleri ile yaptıkları sözleşmeye istinaden maden üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi mükellefler.



e-İrsaliye Kimler İçin Zorunlu?

4634 sayılı Şeker Kanununun 2. maddesinin (e) bendinde tanımına yer verilen şekerin imalini gerçekleştiren mükellefler.

e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden demir ve çelik ile demir veya çelikten eşyaların imali, ithali veya ihracı faaliyetinde bulunan mükellefler. (GTİP 72-GTİP73)

Tarım ve Orman Bakanlığınca gübre üretim ve tüketiminin kayıt altına alınmasına yönelik oluşturulan Gübre Takip Sistemi'ne kayıtlı Kullanıcılar.

Kanun hükümlerine göre komisyoncu veya tüccar olarak sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden mükellefler.



Başkanlık, yapılan analiz veya inceleme çalışmaları neticesinde riskli ya da vergiye uyum düzeyi düşük olduğu tespit edilen mükellefleri veya mükellef gruplarını, faaliyet, sektör ve ciro tutarına bağlı olmaksızın, yazılı bildirim yapmak ve geçiş hazırlıkları için en az 3 ay süre vermek suretiyle e-irsaliye uygulamasına geçme zorunluluğu getirmeye yetkilidir.

e-Uygulamalardan Yararlanma Yöntemleri

Mükellefler, e-İrsaliye uygulamasından;

- 1- e-Belge uygulamalarına ait temel fonksiyonların internet üzerinden genel kullanımını sağlamak amacı ile Başkanlık tarafından oluşturulan ve hizmete sunulan e-Belge portalleri aracılığıyla (GİB Portal Yöntemi),**
- 2- Başkanlıktan izin almış özel entegratörlerin bilgi işlem sistemleri aracılığıyla (Özel Entegratör Yöntemi),**
- 3- Kendi bilgi işlem sistemlerinin Başkanlık bilgi işlem sistemleri ile doğrudan entegreedilmesi yoluyla (Doğrudan Entegrasyon Yöntemi), yararlanabilirler.**



e-Uygulamalardan Yararlanma Yöntemleri:

Hali hazırda e-Fatura uygulamasına bu yöntemlerden herhangi biri ile dahil olanlar, e-İrsaliye uygulamasından, e-Fatura uygulamasından yararlandıkları yöntem ile yararlanabilecekleri gibi farklı bir yöntem ile de yararlanabilir, e-Fatura uygulaması kapsamında hizmet aldığı özel entegratör dışında farklı bir özel entegratörden de hizmet alabilirler.



e-İrsaliye Uygulamasında Yer Alması Gereken Bilgiler

e-İrsaliye aşağıda yer alan bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) e-İrsaliyenin düzenlenme tarihi ve belge numarası.
- b) e-İrsaliyeyi düzenleyenin adı/soyadı, ticaret unvanı, adresi, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası.
- c) Müşterinin adı/soyadı, ticaret unvanı, varsa vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, işyeri adresi ve farklı ise teslimat adresi.
- ç) Taşınan malın nevi, miktarı.
- d) Fiili sevk tarihi ile saat ve dakika olarak fiili sevk zamanı.
- e) Malı taşıyan aracın plaka ve şoför (ad-soyad/TCKN) bilgileri ya da taşımayı yapan kargo lojistik firmasının bilgileri (TCKN-VKN/Ad-Soyad)
- e) Başkanlık sistemlerinden elektronik ortamda sorgulanması, doğrulanması ve görüntülenmesine imkân vermek üzere, Başkanlık tarafından bilgi içeriği belirlenen karekod veya barkod (Başkanlık tarafından ebelge.gib.gov.tr adresinden yapılan duyuruda belirtilecek tarihten itibaren).
- f) e-İrsaliye Teknik Kılavuzlarında belirlenen diğer bilgiler

Uygulamaya Kayıtlı Olmayanlara Düzenlenecek E-İrsaliyelerde Dikkat Edilecek Hususlar

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerce mal sevkleri için uygulamaya başladıkların ayın sonundan itibaren tüm müşterilerine e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur.

Bu kapsamda alıcısının malın sevki sırasında bilinmediği durumlarda, matbu sevk irsaliyesinde olduğu gibi, muhtelif müşteriler adına olmak üzere “Muhtelif Müşteriler” tipinde e-İrsaliye düzenlenecek olup, VKN/TCKN alanına 5555555555 yazılmak, Ad-Soyad/unvan bölümüne “muhtelif müşteriler” yazılmak suretiyle e-İrsaliye düzenlenecektir.



Uygulamaya Kayıtlı Olmayanlara Düzenlenecek E-İrsaliyelerde Dikkat Edilecek Hususlar

Ayrıca malın alıcısının biliniyor olmasıyla birlikte, alıcının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumda da matbu kağıt sevk irsaliyesi yerine elektronik ortamda e-İrsaliye düzenlenecektir. Söz konusu e-İrsaliye doğrudan alıcının bilgilerine göre düzenlenecektir. Bu hallerde düzenlenen e-İrsaliyeler, kullanılan yöntem ya da özel entegratörün sunmuş olduğu sistem dahilinde “3900892152” VKN’li “Gelir İdaresi Başkanlığı e-İrsaliye Sanal Alıcı”sına gönderilecektir. Söz konusu alıcısının e-İrsaliye sistemine kayıtlı olmadığı durumlarda düzenlenen e-İrsaliyeler alıcısına sistem içinden iletilmeyecek olup, düzenleyicisi tarafından diğer elektronik ortamlar vasıtasıyla ya da kağıt çıktı verilmek suretiyle teslim edilecektir.



e-İrsaliye Belgesi Üzerindeki Tarihlerin Kullanımı

Sevki yapılan mallar için mezkur kanunda açıklanan haller ve süreler dahilinde e-İrsaliye belgesinin düzenlenmiş olması gerekmektedir. Malın fiili sevkinden önce e-İrsaliyenin düzenlenmiş ve başarılı bir şekilde Başkanlık sistemlerine gönderilmiş olması gerekmektedir. Bu hususta dikkat edilmesi gereken tarih/zaman e-İrsaliye belge tarihi değil, e-İrsaliye üzerinde belirtilen fiili sevk tarih/zamanıdır.

e-İrsaliye belgesi üzerinde irsaliyenin düzenlenme tarih ve zamanının yanında fiili sevk tarih ve zamanına da yer verilmesi zorunludur. Fiili sevk tarihi/zamanı düzenleme zamanı ile aynı olabileceği gibi, daha ileriki bir tarih/zaman olabilir. Bununla birlikte fiili sevk zamanı, bu kılavuzda açıklanan istisnai haller dışında, düzenleme zamanından önceki bir tarih/zaman olamaz.



Kağıt İrsaliye Düzenlenebilecek Durumlar

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerin düzenleyecekleri tüm sevk irsaliyelerinin e-İrsaliye olarak düzenlenmesi, uygulamaya kayıtlı mükelleflerden alınan mallar karşılığında düzenlenecek irsaliyelerin de yine e-İrsaliye olarak alınması zorunludur.

Ancak bununla birlikte sadece 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile açıklanan hallerde (elektronik belgelerin kağıt ortamda düzenlenebileceği haller, 509 SN VUK GT. V.7. bölümde açıklanmıştır) matbu sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve alınması da mümkün bulunmakta olup, bu durumun süreklilik arz etmemesi gerekmektedir. Ayrıca mezkûr Tebliğde açıklanan bu durumun gerektiğinde mükellef tarafından tevsik edilmesi gerektiği tabiidir.

Bu tür durumlarda matbu sevk irsaliyesi düzenlenerek sevkiyat işlemlerine başlanabilecektir.



İrsaliye Yanıtı

e-İrsaliye uygulamasında aynı e-Faturada olan “uygulama yanıtı” gibi işleyen “irsaliye yanıtı” belgesi de mevcuttur. Söz konusu irsaliye yanıtı ile e-İrsaliye üzerinde yazan fiili sevk tarihinden itibaren 7 gün içinde e-İrsaliye muhteviyatı malların tamamı kabul yanıtı ile kabul edilebilir ya da kısmi kabul yanıtı ile bir kısım mallar kabul edilebilir bir kısmı ise reddedilebilir

Ancak kabul edilmeyen mallarla ilgili olarak, ya da alıcının adresinde bulunamaması, başlanmış sevkiyatta alıcıya gidilememesi, alıcının malları kabul etmemesi vb malın satıcısına ya da farklı bir alıcıya sevk edilmesi durumundan, malı taşıyan ya da taşıtıran tarafından yeni bir sevk irsaliyesi (uygulamaya kayıtlı olanlar tarafından e-İrsaliye) düzenlenmesi gerekmektedir.

e-İrsaliye RED yanıtı ile belgenin tamamı da reddedilebilir. Ancak bu durum sadece fiili sevkten önce ve mal muhteviyatının ya da alıcının hatalı olması halinde mümkündür. Bu durum ve süreler dışında yapılan retler hükümsüzdür.

Uygulama kapsamında irsaliye yanıtı belgesinin düzenlenmesi bir zorunluluk olmayıp sadece mükelleflerimize sunulan bir imkan niteliğindedir.

e-İrsaliye Düzenlenme Süresi

e-İrsaliye belgesinin malın fiili sevk zamanından önce düzenlenmesi ve Başkanlık Sistemlerine iletilmesi zorunlu olup bununla birlikte uygulamadan özel entegratörlerin bilgi işlem sistemleri aracılığıyla yararlanılması halinde ise Başkanlık sistemlerine iletmek üzere özel entegratör kuruluşların bilgi sistemlerine iletilmesi fiili sevkiyatın başlatılması açısından yeterlidir. Özel entegratör kuruluşların bu durumda kendilerine iletilen e-İrsaliye belgelerinin imzalama ve Başkanlık bilgi işlem sistemlerine iletimini, kendilerine iletim zamanından itibaren azami 15 dakika içinde gerçekleştirmeleri zorunludur. e-İrsaliye belgesinin malın fiili sevk zamanından önce düzenlenmesi ve Başkanlık Sistemlerine iletilmesi zorunludur.

e-İrsaliye Belgesinin İptali

e-İrsaliye belgesinin iptali söz konusu değildir. Bununla birlikte malın fiili sevkinden önce, malın muhteviyatının ya da alıcının hatalı olduğunun tespiti durumunda, alıcı tarafından e-İrsaliye muhteviyatının tamamına “irsaliye yanıtı” ile “red” yanıtı verilebilir.

Malın Fiili Sevkinden Önce Fatura Düzenlenmesi Durumu

Malın fiili sevkinden önce Fatura düzenlenmiş olması halinde, düzenlenecek e-İrsaliyede ilgili fatura bilgilerine de yer verilecektir.

Düzenlenen fatura üzerinde ise ayrıca e-İrsaliye bilgilerine yer verilmeyecek olup, not/açıklama alanına malın daha sonra sevk edileceği ve e-İrsaliyesinin ayrıca düzenleneceği belirtilecektir.



Sevkiyatın Başlatıldığı Lokasyonda Altyapı ve Teknik İmkânsızlıklar Nedeniyle e-İrsaliye Düzenlenmesinin Mümkün Olmadığı Hallerde Belge Düzeni

Bu gibi durumlarda matbu sevk irsaliyesi ile e-İrsaliye aynı anda düzenlenecek olup, düzenlenen matbu sevk irsaliyesinin üzerinde e-İrsaliyeye ait belge numarası ve belge düzenleme tarihi ve zamanı bilgilerine yer verilecektir. Bununla birlikte malın fiili sevki sırasında düzenlenebilecek matbu sevk irsaliyesinin bulunmaması halinde, 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'nde açıklandığı üzere malın sevkini sağlayan kişi ya da kuruma belgenin elektronik ortamda gösterimine olanak sağlayacak gerekli bilgiler paylaşılacaktır. Söz konusu sevk irsaliyesinin üzerine “e-İrsaliyesi ayrıca düzenlenmiştir.” ibaresi yazılacaktır.



Hedefte Sistem Yanıtı Gelmediği (Alıcı Tarafından Sistem Yanıtı Dönülmediği) Durumda Sevkiyat İşlemleri

509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğine göre, malın sevkiyatına başlanılması için alıcı tarafından “sistem yanıtının” beklenmesi zorunlu olmayıp bu durumda sadece e-İrsaliyenin Başkanlık sistemlerine başarılı olarak iletilmesi malın fiili sevki için yeterlidir.

Bununla birlikte düzenlenen e-İrsaliyenin Başkanlık sistemleri üzerinden alıcısına (muhtelif müşteriler adına düzenlenen e-İrsaliyeler ile alıcısı uygulamaya kayıtlı olmayanlar hariç) başarılı bir şekilde iletilmesi gerektiği tabiidir.



Düzenlenen e-İrsaliyelerin Muhafaza ve İbrazı

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olan mükellefler açısından e-İrsaliye belgesi muhafaza süresi boyunca elektronik ortamda muhafaza edilmeli ve ilgili makamlara elektronik ortamda ibraz edilmelidir. Kağıt çıktı alınması (e-İrsaliye'nin kağıt çıktısının satıcı ve alıcı tarafından teslim ve teslim belgesi olarak da kullanıldığı durumlar haricinde) zorunluluğu ve kağıt nüsha olarak muhafaza edilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

e-İrsaliye belgesin kağıt çıktısı, düzenleyicisi ve uygulamaya kayıtlı alıcı mükellefler açısından, e-İrsaliye olarak hüküm ifade etmemektedir. Alıcısının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumlarda; satıcı tarafından elektronik ortamda düzenlenip, alıcıya elektronik veya kağıt ortamda da e-İrsaliye'nin teslim edilmesi mümkün olduğundan alıcıya teslim edilen nüshası bakımından kağıt çıktı hali tevsik edici belge olarak kullanılabilir. Elektronik ortamda ibraz olunan belgelerin görüntülenmesi işlemi e-Fatura belgesinin görüntülenmesinde olduğu şekilde yürütülecek olup görüntüleme programı ve kullanım kılavuzuna www.ebelge.gib.gov.tr internet adresinden erişmek mümkündür.

Müşterinin ya da Teslim Edilecek Mal Miktarının Sevkiyat Başlangıcında Bilinemediği Bazı Mal Sevkiyatlarında Ve Müşteriye Teslimat Gerçekleştirilirken, İnternet Ve Düzenleme Altyapısının Olmaması Durumunda İzlenecek Yöntem

Müşterinin ya da teslim edilecek mal miktarının sevkiyat başlangıcında bilinemediği bazı mal sevkiyatlarında öncelikle “MUHTELİF MÜŞTERİLER” ibareli e-İrsaliye düzenlenecektir.

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı müşterilere fiili teslimatlar gerçekleştirildikçe teslim anında ya e-Fatura / e-Arşiv Fatura düzenlenecek ya da müşteri adına yeni bir e-İrsaliye düzenlenecektir.



İlgili Özel Mevzuatlarında Sevk İrsaliyesi Yerine Geçen Belgelerin Düzenlendiği Durumda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu

Belediye, Et ve Balık Kurumu, Orman İşletmeleri, Etibank İşletmeleri, Tekel İdareleri ve benzeri kamu kurum ve kuruluşlarınca satılan çeşitli mamullerin sevkiyatında, sevk için düzenlenen belgelerde malın cinsi, miktarı, alıcının adı ve soyadı veya varsa ticaret ünvanı, vergi dairesi ve hesap numarasının bulunması halinde bu belgeler sevk irsaliyesi olarak kabul edilecek ve Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenecek olan sevk irsaliyesi ayrıca aranmayacağından bu durumlar için e-İrsaliye de aranmayacağı tabiidir.

Keza, Maden Kanununa göre maden sevkine ilişkin düzenlenen belgeler (sevk fişleri) ile uluslararası taşımacılıkta kullanılan hamule senedi, konşimento gibi belgeler ve gümrük giriş, çıkışlarında nakil vasıtalarında malların mevcudu tespit edilip mühürlendikten sonra Gümrük İdarelerince verilen resmi belgeler sevk irsaliyesi olarak kabul edileceğinden bu durumlar için e-İrsaliye aranmayacaktır.



Düzenlenen e-İrsaliyelerin Düzenleyici Tarafından Kağıt Çıktılarının Ayrıca Saklanması Durumu

e-İrsaliye belgesinin taraflarca elektronik ortamda muhafaza edilmesi esas olup, e-İrsaliyesinin kağıt çıktısı malın fiili sevki sırasında araçta bulundurulması (elektronik olarak görüntülenmesi de mümkündür) gereken mahiyettedir. Bu kağıt çıktının esas itibariyle alıcıya verilmesi zorunlu olmadığı gibi malların alıcıya tesliminden sonra satıcı tarafından muhafaza veya ibraz edilme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Ancak, e-İrsaliyelerin kağıt çıktısının, satıcı tarafından alıcıya fiilen teslim edilen malların tespitinde bir teslim/tesellüm belgesi veya bir tutanak amacıyla kullanılmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Bu durumda teslim eden ve teslim alan tarafından ıslak imzalı ve fiilen teslim edilen mal miktarına yönelik metin açıklamaları elle eklenen söz konusu kağıt çıktının e-İrsaliye belgesi vasfından ziyade satıcı ve alıcı tarafından bir teslim tesellüm belgesi veya bir tutanak mahiyetinde olan bir belge olarak kullanılması ve muhafaza edilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

İrsaliye Yerine Geçen e-Fatura, e-Arşiv Fatura veya ÖKC'den Fatura Bilgi Fişinin Düzenlendiği Durumlarda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu

e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükelleflerin birbirlerine düzenledikleri e-Faturada, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi, kağıt çıktısı üzerinde “İrsaliye yerine geçer.” ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması durumunda söz konusu kağıt çıktı irsaliye yerine geçeceğinden bu durumlar için e-İrsaliye düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak bu imkândan yararlanabilmesi için e-Faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerekmektedir.

Alıcısına malın yanında kâğıt olarak verilen e-Arşiv Fatura, irsaliyeli fatura yerine kullanılabilir. Ancak bu imkândan yararlanabilmek için faturanın düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi, malın teslimi anında düzenlenmesi, kâğıt çıktısına "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından ıslak imza veya hazır imzalı olarak ayrıca imzalanması zorunludur.

İrsaliye Yerine Geçen e-Fatura, e-Arşiv Fatura veya ÖKC'den Fatura Bilgi Fişinin Düzenlendiği Durumlarda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 426) kapsamında yapılan düzenlemelere uygun olarak ödeme kaydedici cihazlar (yeni nesil dahil) aracılığıyla gerçekleştirilen ve müşteriye e-Fatura veya e-Arşiv Fatura verilerek belgelendirilen perakende mal ve hizmet satışlarında ödeme kaydedici cihazlardan satış anında düzenlenen bilgi fişleri (e-Fatura / e-Arşiv Fatura BİLGİ FİŞİ) satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanmak şartıyla irsaliye yerine geçer.

Buna göre ÖKC mevzuatı çerçevesinde belirlenen kurallara uygun olarak ÖKC'lerden düzenlenen ve irsaliye yerine geçen bilgi fişleri irsaliye yerine geçeceğinden ayrıca matbu veya e-İrsaliye şeklinde başka bir sevk irsaliye belgesinin düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.



e-İrsaliye Malların Fiyatlarına Yer Verilmesi Durumu

Mevzuatımızda sevk irsaliye belgesi düzenlenirken malların fiyatlarına yer verilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle e-İrsaliye uygulamasında da böyle bir zorunluluk yoktur.

Ancak sistemsal olarak, düzenlenecek e-İrsaliyelerde malların fiyat bilgilerine de yer verilmesi mümkündür.



e-İrsaliye Konu Malların “Tam Olarak” Teslim Alınması Durumu

e-İrsaliye'ye konu malları tam olarak teslim alan alıcı, e-İrsaliye sistemi üzerinden "KABUL" irsaliye yanıtı dönebileceği gibi, herhangi bir yanıt dönme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Sistemsal olarak 7 gün içinde herhangi bir yanıt dönülmemiş e-İrsaliye'lere konu malların alıcıları tarafından tam olarak teslim alındığı ve satıcıları tarafından bu malların tamamı için fatura düzenleneceği kabul edilmektedir.



E-İrsaliye Konu Malların “Eksik Olarak” Teslim Alınması Durumu

e-İrsaliye konu malları "eksik olarak" teslim alan alıcı, istemesi halinde e-İrsaliye sistemi üzerinden "KISMİ KABUL" irsaliye yanıtı ile satıcıya fiilen teslim aldığı mal miktarını bildiren bir yanıt dönebilir.

Sistemsel olarak 7 gün içinde herhangi bir yanıt dönülmemiş e-İrsaliyelere konu malların alıcıları tarafından tam olarak teslim alındığı ve satıcıları tarafından bu malların tamamı için fatura düzenleneceği kabul edilmektedir.

Bu nedenle, irsaliye ile faturanın uyumunun sağlanması bakımından alıcı tarafından sistem üzerinden bir yanıtın dönülmediği durumlarda, fiilen teslim alınan mal miktarının alıcı ve satıcı arasında tanzim olunan harici diğer belgelerle (Teslim/Tesellüm belgeleri, tutanak, makbuz vb. belgelerle - e-İrsaliyenin kağıt çıktısı üzerine alınacak notlar ve imzalar da söz konusu belgeler yerine kullanılabilir.-) tevsik ve ispat olunması ve ilgili makamlara istenildiğinde ibraz edilebilir şekilde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

e-Belge Olarak Düzenlenme Zorunluluğu Getirilen Belgelerin Kâğıt Olarak Düzenlenmesi veya Hiç Düzenlenmemesi

Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; verilmemesi, alınmaması, düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının, düzenlenen usul ve esaslarına uyulmadığının, bu belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlenmesi ya da hiç düzenlenmemiş sayılması halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, her bir belge için 240 Türk lirasından aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının %10'u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir. Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı 120.000 Türk lirasını geçemez.

e-Belge Olarak Düzenlenme Zorunluluğu Getirilen Belgelerin Kâğıt Olarak Düzenlenebileceği Haller

Elektronik belge olarak düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin;

Başkanlığın ve e-Belge uygulamalarına taraf olan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bilgi işlem sistemlerinde meydana gelen arıza, kesinti ile bu Sistemlerde yapılan bakım,

İspat veya tevsik edilmek kaydıyla, mükellefin ya da Başkanlıktan izin almış özel entegratör kuruluşların bilgi işlem sistemlerinde meydana gelen arıza, kesinti ile bu sistemlerde yapılan planlı bakım (yazılı bildirimde belirtilen süre ile sınırlı kalmak kaydıyla),

İspat veya tevsik edilmek kaydıyla, kullanılmakta olan mali mührün veya elektronik imza aracının arızalanması veya çalınması (yeni mali mühür veya elektronik imza aracının temini süresince),

Kâğıt olarak düzenlenmesi durumunda özel usulsüzlük cezası kesilmez.



Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Sunumla ilgili Sorularınız için;

sibel.lilioglu@vatsmmm.com

adresinden iletişime geçebilirsiniz.



e-İRSALİYE UYGULAMA KILAVUZU

Versiyon 1.1

**16 Temmuz 2020
ANKARA**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığı (III)**

Versiyon	Yayın Tarihi	Eklenen/Silinen/Değişen Bölüm	Açıklama
1.0	29.02.2020	--	Kılavuzun ilk yayım tarihi
1.1	16.07.2020	9, 13, 15.5, 15.8, 15.11 nolu soruların cevaplarında güncelleme yapılmıştır. 15.27 ila 15.39 nolu sorular ve cevapları eklenmiştir.	Mükelleflerimizden İletilen talepler çerçevesinde yeni saha uygulamaları hakkında soru ve cevaplar eklenmiş ve gerekli güncellemeler yapılmıştır.

e-İrsaliye Uygulama Kılavuzu
16 Temmuz 2020

Versiyon : 1.1

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	6
1 E-İrsaliye Uygulaması.....	6
2 E-İrsaliye Uygulamasına Dâhil Olma.....	7
3 Geçiş Zorunluluğu.....	7
4 Geçiş Süresi.....	8
5 Başvuru.....	9
6 Uygulamadan Yararlanma Yöntemleri.....	9
7 E-İrsaliyede Belge Düzeni.....	9
8 Uygulamaya Kayıtlı Olmayanlara Düzenlenecek e-İrsaliyelerde Dikkat Edilecek Hususlar 10	
9 E-İrsaliye Uygulamasında Yer Alması Gereken Bilgiler.....	10
10 E-İrsaliye Belgesi Üzerindeki Tarihlerin Kullanımı.....	12
11 Kağıt İrsaliye Düzenlenebilecek Durumlar.....	12
12 İrsaliye Yanıtı.....	12
13 E-İrsaliye Düzenlenme Süresi.....	13
14 E-İrsaliye Belgesinin İptali.....	13
15 E-İrsaliye Uygulamasında Özellik Arz eden Durumlar:.....	13
15.1 Zincir Teslim Durumunda e-İrsaliye Düzenlenmesi Durumu.....	13
15.2 Şubeler Arası Mal Sevkiyatında e-İrsaliye Düzenlenmesi.....	14
15.3 Malın Fiili Sevkinden Önce Fatura Düzenlenmesi Durumu.....	14
15.4 e-Fatura veya e-Arşiv Fatura'nın Sevk İrsaliyesi Yerine Geçtiği Durumlar.....	15
15.5 Sevkiyatın Başlatıldığı Lokasyonda Altyapı Ve Teknik İmkânsızlıklar Nedeniyle e-İrsaliye Düzenlenmesinin Mümkün Olamadığı Hallerde Belge Düzeni.....	15
15.6 İhracat İşlemlerinde e-İrsaliye Uygulaması.....	15
15.7 Lojistik Merkezinde Satıcıya Ait Depolanan Malların, Lojistik Merkezine Ait Araçlar İle Satıcının Vereceği Talimatla Bir Alıcıya Sevk Edildiği Durum.....	15
15.8 Hedefte Sistem Yanıtı Gelmediği (Alıcı Tarafından Sistem Yanıtı Dönülmediği) Durumda Sevkiyat İşlemleri.....	17
15.9 E-İrsaliyede Malların GTİP No'larının Yazılma Zorunluluğu.....	17
15.10 Düzenlenen E-İrsaliyelerin Muhafaza Ve İbrazı.....	17
15.11 Müşterinin Ya Da Teslim Edilecek Mal Miktarının Sevkiyat Başlangıcında Bilinemediği Bazı Mal Sevkiyatlarında Ve Müşteriye Teslimat Gerçekleştirilirken, İnternet Ve Düzenleme Altyapısının Olmaması Durumunda İzlenecek Yöntem.....	18

15.12	Hava Limanlarında Gerçekleştirilen, Ancak Uçak Ve Teslimat Miktarı Bilgileri Başlangıçta Bilinemeyen, Uçaklara Yakıt Tesliminde Sevk İrsaliyesi Bakımından İzlenecek Yöntem	18
15.13	Boru Hatları İle İşletmenin Depoları (Tankları) Arasında Gerçekleştirilen Akaryakıt Sevkiyatlarında Belge Düzeni	19
15.14	Boru Hatları İle İşletmeler Arası (Rafineriden Dağıtıcı Depolarına Ya Da Dağıtıcılar Arasında Boru Hatlarıyla) Yapılan Akaryakıt Sevkiyatlarında Belge Düzeni	19
15.15	Ortak(Aynı) Akaryakıt Depolama Alanını (Tank) Kullanan Şirketlerin Birinden Diğerine Akaryakıt Satışında, Herhangi Bir Şekilde Malın Mekan Değişikliği Veya Akaryakıt Sevkiyatı Olmayan Durumda Belge Düzeni	20
15.16	Mükelleflerin Faaliyetlerine İlişkin Olarak İşyerlerinde Kullanılmak Ve Tüketilmek Amacıyla Satın Aldıkları (Kırtasiye, Büro Ve Temizlik Malzemeleri, Yemek, Ekmek Gibi) Ufak Hacimli Malları Taşımaları Veya Taşıttırmaları Halinde Belge Düzeni.....	20
15.17	Yarı Mamül Veya Mamul Malların, Bazı İşlemler Yapılmak Üzere, Diğer Mükelleflere Gönderilmesi Ve Bu Mükelleflerden Malların Geri Getirilmesi Durumunda Götürülen Ve Geri Getirilen Mallar İçin Gidiş Ve Geliş Taşımaları Sırasında Belge Düzeni.....	20
15.18	Satışa Konu Olmayan Ancak Tamir / Bakım Amaçlı Gönderilen Mal, Ekipman Veya Demirbaş Sevkiyatlarında Belge Düzeni.....	21
15.19	Numune Üzerine Veya Tecrübe Ve Muayene Şartıyla Gerçekleştirilen Satışlara Ait Mal Sevkiyatlarında Belge Düzeni	21
15.20	İlgili Özel Mevzuatlarında Sevk İrsaliyesi Yerine Geçen Belgelerin Düzenlendiği Durumda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu.....	21
15.21	Düzenlenen e-İrsaliyelerin Düzenleyici Tarafından Kağıt Çıktılarının Ayrıca Saklanması Durumu	22
15.22	İrsaliye Yerine Geçen e-Fatura, e-Arşiv Fatura veya ÖKC'den Fatura Bilgi Fişinin Düzenlendiği Durumlarda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu	22
15.23	E-İrsaliyede Malların Fiyatlarına Yer Verilmesi Durumu.....	23
15.24	E-İrsaliyeye Konu Malların “Tam Olarak” Teslim Alınması Durumu	23
15.25	E-İrsaliyeye Konu Malların “Eksik Olarak” Teslim Alınması Durumu.....	23
15.26	Hal Kayıt Sistemine (HKS) Bildirim Zorunluluğu Bulunan Malların Sevki Sırasında Düzenlenecek e-İrsaliyelerde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	24
15.27	Konsinye Olarak Gönderilen Mallar İçin E-İrsaliyenin Ne Şekilde Düzenleneceği Ve Fatura Düzenleme Süresi Hususu.....	24
15.28	Aynı sevkiyatın kısmen karayolu kısmen de demiryolu ile yapıldığı durumlarda e-İrsaliye Düzeni	25
15.29	İhracat İşlemlerinde e-İrsaliye Uygulaması.....	25
15.30	Taşıma sırasında e-İrsaliyenin kağıt çıktısının araçta bulundurulması durumunda matbaa baskılı ve seri sıra no.lu belgelerin kağıt çıktı olarak kullanımı hususu.....	26
15.31	e-İrsaliyenin düzenlenmesi sırasında şoför, araç, fiili sevk zamanı bilgilerinin tam olarak bilinemediği durumda e-İrsaliye düzeni.....	26

15.32	e-İrsaliyede bulunması gerekli ZORUNLU alanlar ile bu alanların eksik ya da hatalı düzenlenmesi durumu.....	26
15.33	e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmayan nihai tüketicilere (mükellef olmayanlara) düzenlenen e-İrsaliyelerde alıcının TCKN bilgisini paylaşmak istemediği durumlarda uyulacak usul ve esaslar28	
15.34	e-İrsaliyede şoförün TCKN bilgisi alanına 1111111111 yazılmasının mümkün olup olmadığı hususu.....	28
15.35	Araca yükleme sırasında dökme mallar veya tartım işlemi yapılamayan mahiyetteki hurda vb. malların sevkiyat miktarı bilinemediği durumlarda e-İrsaliye düzeni.....	28
15.36	e-İrsaliye uygulamasına dahil olunduktan sonra mevcut matbu baskılı kağıt sevk irsaliyelerinin durumu	28
15.37	Alıcıların kimler olacağı ve ne miktarda mal alacakları sevkiyat başlangıcında bilinemeyen ve “Muhtelif Müşteriler” ibareli olarak sevkiyatı başlatılan “Sıcak Satış” işlemlerinde, müşteriye malların teslim anında e-İrsaliyenin teknik imkansızlıklar nedeniyle düzenlenemediği durumda nasıl bir yol izlenecektir?	29
15.38	Çiftçilerden Alınan Çiğ Sütlerin Nakliyesinde e-İrsaliye Düzeni	29
15.39	Tarladan Alınan Zirai Ürünlerinin Nakliyesinde e-İrsaliye Düzeni	30

GİRİŞ

Bilindiği üzere yaygın olarak kullanılan belgeler arasında yer alan “sevk irsaliyesi”, belgesinin elektronik ortamda elektronik belge olarak düzenlenebilmesi, alıcısına elektronik veya kağıt ortamında iletilmesi ile muhafaza ve ibraz edilebilmesine ilişkin usul ve esaslar ilk defa 17/12/2017 tarihli ve 30237 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 487 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile düzenlenmiş ve mezkur Tebliğin “Diğer Hususlar” başlıklı maddesinin (11) no.lu fıkrasında Başkanlığın, bu Tebliğde belirtilen elektronik belgelerin düzenlenmesi ve alıcılarına iletilmesi hususlarında, faaliyetlerin niteliği, yapılma şekli vb. diğer ayırt edici unsurlarını da dikkate alarak özel izin vermeye veya bu durumları ilgili elektronik belgelere ait ve “www.efatura.gov.tr” internet adresinde yayımlanan uygulama veya teknik kılavuzlarda açıklama yaparak düzenleme yapmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca 487 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğini de yürürlükte kaldıran ve e-Belge uygulamalarına yönelik Tebliğ düzenlemelerini birleştiren 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin (19/10/2019 tarihli ve 30923 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır) IV.3 üncü bölümünde e-İrsaliye uygulamasına ilişkin düzenlemeler güncellenmiş olup mezkur Tebliğin VIII. Diğer Hususlar başlıklı bölümünde Gelir İdaresi Başkanlığı’nın, söz konusu Tebliğde belirtilen e-Belgelerin düzenlenmesi ve alıcılarına iletilmesi hususlarında, faaliyetlerin niteliği, yapılma şekli gibi diğer ayırt edici unsurları da dikkate alarak özel izin vermeye veya bu durumları ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanan ilgili e-Belgelere ait uygulama veya teknik kılavuzlarda açıklama yaparak düzenlemeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr ve hali hazırda yürürlükte bulunan 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin Başkanlığımıza verdiği yetki çerçevesinde; Genel Tebliğde yapılan düzenlemeler ile uygulama kapsamında Başkanlığımıza iletilen ve özellik arz eden hususları açıklığa kavuşturmak ve e-İrsaliye uygulamasının daha kolay anlaşılmasını sağlamak üzere işbu Uygulama Kılavuzu hazırlanmıştır.

Bu Uygulama Kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar da e-İrsaliye Uygulaması bakımında aksi belirtilmediği sürece uyulması zorunlu olan hususlar olup uyulmaması halinde Vergi Usul Kanunu uyarınca öngörülen hükümlerin tatbiki söz konusu olabileceği tabiidir.

1 E-İrsaliye Uygulaması

Mal hareketlerinin elektronik ortamda düzenli bir şekilde izlenebilmesi amacıyla; 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 230 uncu maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendine göre hali hazırda kağıt ortamda düzenlenmekte olan “**sevk irsaliyesi**”nin, elektronik belge olarak elektronik ortamda düzenlenmesi, alıcısına elektronik ortamda iletilmesi ve elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesine olanak sağlayan uygulamadır. e-İrsaliye belgesi, yeni bir belge türü olmayıp, kağıt ortamdaki “sevk irsaliyesi” belgesi ile aynı hukuki niteliklere sahiptir.

2 E-İrsaliye Uygulamasına Dâhil Olma

e-İrsaliye uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilenler ile ihtiyari olarak uygulamaya dahil olmak isteyenlerin;

a) e-Fatura uygulamasına dahil olması,

b) 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanan usul ve esaslara uygun olarak, e-İrsaliye düzenleyebilme ve iletebilme konusunda gerekli hazırlıklarını tamamlamış olması,

c) 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin “V.1.” numaralı bölümünde belirtilen uygulamadan yararlanma yöntemleri ve başvuru esaslarına uygun şekilde e-İrsaliye uygulamasına dahil olmak için gerekli başvuruyu yapması,

gerekmektedir.

3 Geçiş Zorunluluğu

e-İrsaliye uygulamasına 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile kendilerine e-İrsaliye uygulamasına geçme zorunluluğu getirilen **aşağıda belirtilen mükellefler** mezkur Tebliğde belirtilen sürelerde e-İrsaliye uygulamasına geçmek zorundadırlar.

Aşağıda belirtilen mükelleflerin e-İrsaliye uygulamasına dâhil olmaları ve düzenleyecekleri sevk irsaliyelerini 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinin “V.7.” ve “VIII.” numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde “e-İrsaliye” olarak düzenlemeleri ve uygulama kapsamındaki mükelleflerden alacakları sevk irsaliyelerini de “e-İrsaliye” olarak almaları zorunludur.

- 1- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle EPDK'dan lisans (bayilik lisansı dahil) alan mükellefler.
- 2- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malların imal, inşa, ithalini ve ana bayi/distribütör şeklinde pazarlamasını gerçekleştiren mükellefler.
- 3- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında düzenlenen işletme ruhsatı/sertifikası sahipleri ve işletme ruhsatı/sertifikası sahipleri ile yaptıkları sözleşmeye istinaden maden üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi mükellefler.
- 4- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununun 2 nci maddesinin (e) bendinde tanımına yer verilen şekerin (Beyaz şeker (standart, rafine küp ve kristal şeker), yarı beyaz şeker, rafine şeker, ham şeker ve kahverengi şeker olarak sınıflandırılan, pancar veya kamıştan üretilen kristallendirilmiş sakaroz ile nişasta kökenli izoglukoz, likid ya da kurutulmuş halde glukoz şurubu, sakaroz veya invert şeker veya her ikisinin karışımının suda çözünmesinden meydana gelen şeker çözeltisi ve invert şeker şurubu ile inülin şurubu) imalini gerçekleştiren mükellefler.
- 5- e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden demir ve çelik (GTİP 72) ile demir veya çelikten eşyaların (GTİP 73) imali, ithali veya ihracı faaliyetinde bulunan mükellefler.

- 6- Tarım ve Orman Bakanlığınca gübre üretim ve tüketiminin kayıt altına alınmasına yönelik oluşturulan Gübre Takip Sistemi'ne kayıtlı kullanıcılar.
- 7- e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan ve 2018 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 25 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.
- 8- 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre komisyoncu veya tüccar olarak sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden mükellefler.
- 9- Başkanlık, yapılan analiz veya inceleme çalışmaları neticesinde riskli ya da vergiye uyum düzeyi düşük olduğu tespit edilen mükellefleri veya mükellef gruplarını, faaliyet, sektör ve ciro tutarına bağlı olmaksızın, yazılı bildirim yapmak ve geçiş hazırlıkları için en az 3 ay süre vermek suretiyle e-İrsaliye uygulamasına geçme zorunluluğu getirmeye yetkilidir. Kendisine yazılı bildirim yapılan mükelleflerin, yazılı bildirimde belirtilen süreler içinde e-İrsaliye uygulamasına dâhil olması gerekmektedir. Yazılı bildirim yapılan mükelleflerin, yazıda belirtilen süreler içinde e-İrsaliye uygulamasına dahil olması ve tüm müşterilerine e-İrsaliye düzenlemeleri gerekmektedir. Bu zorunluluğa uymayan mükellefler hakkında Kanunda öngörülen hükümler uygulanır.

4 Geçiş Süresi

509 Sıra No.lu Tebliğin "IV.3.5." numaralı bölümünde belirtilen mükelleflerin, e-İrsaliye uygulamasına ilişkin başvurularını ve fiili geçiş hazırlıklarını **1/7/2020** tarihine kadar tamamlayarak (11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre komisyoncu veya tüccar olarak sebze ve meyve ticaretiyle iştigal eden mükellefler **1/1/2020** tarihine kadar) e-İrsaliye uygulamasına geçmeleri ve bu tarihten itibaren düzenleyecekleri sevk irsaliyelerini **(alıcının uygulamaya kayıtlı olmasına bakmaksızın tüm sevk irsaliyelerini)** mezkur Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, e-İrsaliye olarak düzenlemeleri ve kayıtlı kullanıcılardan e-İrsaliye olarak almaları zorunludur.

Bununla birlikte, uygulamaya ilk kez dahil olacak mükellefler, uygulamaya dahil oldukları ayın son gününe kadar e-İrsaliye yerine matbu İrsaliye de düzenleyebilir ve alabilirler. Belirtilen süreden sonra, 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar ve bu Kılavuzda belirtilen özel durumlar haricinde matbu sevk irsaliyesi düzenleyemez ve uygulamaya kayıtlı olanlardan matbu sevk irsaliyesi alamazlar.

1/1/2020 tarihinden itibaren Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle EPDK'dan lisans alanlar, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler, maden ruhsat veya sertifikası alanlar, şeker imalini gerçekleştirenler, demir, çelik ürünlerinin imal, ithal veya ihracını gerçekleştirenler, Gübre Takip Sistemine dahil olanlar, Hal Kayıt Sistemi kapsamındaki sebze ve meyvelerin toptan ticaretini yapmaya başlayanlar için, e-İrsaliye

uygulamasına geçme zorunluluğu, **söz konusu işlemlerinin gerçekleştirildiği ayı izleyen dördüncü ayın başından itibaren** başlayacaktır.

5 Başvuru

e-İrsaliye uygulamasına geçme zorunluluğu getirilenler ile ihtiyari olarak uygulamaya dahil olmak isteyenler https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/kilavuzlar/E-irsaliyeUygulamasıBasvuruRehberiveKilavuzu_V1.pdf adresinden ulaşabilecekleri “**e-İRSALİYE UYGULAMASI (Başvuru Rehberi ve Kılavuzu)**”nda açıklanan şekilde uygulamadan yararlanma yöntemlerine uygun olarak başvurularını yapmak zorundadırlar.

6 Uygulamadan Yararlanma Yöntemleri

Mükellefler, e-İrsaliye uygulamasından;

- 1- e-Belge uygulamalarına ait temel fonksiyonların internet üzerinden genel kullanımını sağlamak amacı ile Başkanlık tarafından oluşturulan ve hizmete sunulan e-Belge portalleri aracılığıyla (**GİB Portal Yöntemi**),
- 2- Başkanlıktan izin almış özel entegratörlerin bilgi işlem sistemleri aracılığıyla (**Özel Entegratör Yöntemi**),
- 3- Kendi bilgi işlem sistemlerinin Başkanlık bilgi işlem sistemleri ile doğrudan entegre edilmesi yoluyla (**Doğrudan Entegrasyon Yöntemi**),

yararlanabilirler.

Hali hazırda e-Fatura uygulamasına bu yöntemlerden herhangi biri ile dahil olanlar, e-İrsaliye uygulamasından, e-Fatura uygulamasından yararlandıkları yöntem ile yararlanabilecekleri gibi farklı bir yöntem ile de yararlanabilir, e-Fatura uygulaması kapsamında hizmet aldığı özel entegratör dışında farklı bir özel entegratörden de hizmet alabilirler.

Bununla birlikte mükellefler, e-İrsaliye uygulamasından aynı anda yukarıda belirtilen yöntemlerden sadece biri ile yararlanabilirler. Bu durum özel entegratör yöntemini seçenler için aynı anda birden çok özel entegratörle çalışmasına engel teşkil etmez. İşletme yapısı, organizasyon yapısı, işletme bünyesinde kullanılan muhasebe, erp sistemlerinin çeşitliliği vb. nedenlerle mükellefler birden çok özel entegratör kuruluşla birlikte çalışabilecektir.

7 E-İrsaliyede Belge Düzeni

e-İrsaliye belgesi, mal hareketlerinin elektronik ortamda düzenli bir şekilde izlenebilmesi amacıyla; 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 230 uncu maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendine göre hali hazırda kağıt ortamda düzenlenmekte olan “**sevk irsaliyesi**”nin, elektronik belge olarak düzenlenmiş halidir.

Bu kapsamda, sevki yapılan mallar için mezkur kanunda açıklanan haller ve süreler dahilinde e-İrsaliye belgesinin düzenlenmiş olması gerekmektedir. Şöyle ki, bu kılavuzda belirlenen

istisnai durumlar haricinde, **malın fiili sevkinden önce** e-İrsaliyenin düzenlenmiş ve başarılı bir şekilde Başkanlık sistemlerine gönderilmiş olması gerekmektedir. Bu hususta dikkat edilmesi gereken tarih/zaman e-İrsaliye belge tarihi değil, e-İrsaliye üzerinde belirtilen fiili sevk tarih/zamanıdır.

8 Uygulamaya Kayıtlı Olmayanlara Düzenlenecek e-İrsaliyelerde Dikkat Edilecek Hususlar

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerce mal sevkleri için uygulamaya başladıkların ayın sonundan itibaren **tüm müşterilerine** e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur.

Bu kapsamda alıcısının malın sevki sırasında bilinmediği durumlarda, matbu sevk irsaliyesinde olduğu gibi, muhtelif müşteriler adına olmak üzere “Muhtelif Müşteriler” tipinde e-İrsaliye düzenlenecek olup, VKN/TCKN alanına 5555555555 yazılmak, Ad-Soyad/unvan bölümüne “muhtelif müşteriler” yazılmak suretiyle e-İrsaliye düzenlenecektir.

Ayrıca malın alıcısının biliniyor olmasıyla birlikte, alıcının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumda da matbu kağıt sevk irsaliyesi yerine elektronik ortamda e-İrsaliye düzenlenecektir. Söz konusu e-İrsaliye doğrudan alıcının bilgilerine göre düzenlenecektir. Bu hallerde düzenlenen e-İrsaliyeler, kullanılan yöntem ya da özel entegratörün sunmuş olduğu sistem dahilinde “3900892152” VKN’li “Gelir İdaresi Başkanlığı e-İrsaliye Sanal Alıcı”sına gönderilecektir. Söz konusu alıcısının e-İrsaliye sistemine kayıtlı olmadığı durumlarda düzenlenen e-İrsaliyeler alıcısına sistem içinden iletilmeyecek olup, düzenleyicisi tarafından diğer elektronik ortamlar vasıtasıyla ya da kağıt çıktı verilme suretiyle teslim edilecektir.

9 E-İrsaliye Uygulamasında Yer Alması Gereken Bilgiler

e-İrsaliye’de aşağıda yer alan bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) e-İrsaliyenin düzenlenme tarihi ve belge numarası.
- b) e-İrsaliyeyi düzenleyeninin adı/soyadı, ticaret unvanı, adresi, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası.
- c) Müşterinin adı/soyadı, ticaret unvanı, varsa vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, işyeri adresi ve farklı ise teslimat adresi.
- ç) Taşınan malın nevi, miktarı.
- d) Fiili sevk tarihi ile saat ve dakika olarak fiili sevk zamanı.
- e) Malı taşıyan aracın plaka ve şoför (ad-soyad/TCKN) bilgileri ya da taşımayı yapan kargo lojistik firmasının bilgileri (TCKN-VKN/Ad-Soyad)
- e) Başkanlık sistemlerinden elektronik ortamda sorgulanması, doğrulanması ve görüntülenmesine imkân vermek üzere, Başkanlık tarafından bilgi içeriği belirlenen karekod

veya barkod (Başkanlık tarafından ebelge.gib.gov.tr adresinden yapılan duyuruda belirtilecek tarihten itibaren).

f) e-İrsaliye Teknik Kılavuzlarında belirlenen diğer bilgiler

Başkanlık, ihtiyaç duyulması halinde söz konusu bilgilere ilave bilgilerin de e-İrsaliyede bulunmasını mükelleflere gerekli duyuruları ebelge.gib.gov.tr adresinde yaparak isteyebilir.

Bu çerçevede yayınlanan UBL-TR İrsaliye Versiyon 1.2 dokümanında aşağıdaki alanların zorunlu olduğu ayrıca belirtilmiştir.

UBL Alan Adı	Açıklama
ProfileID	Kullanılan senaryodur
ID	Sevk İrsaliyesi Numarası
UUID	Evrensel Tekil Tanımlama Numarası
IssueDate	Düzenleme Tarihi
IssueTime	Düzenleme Zamanı
DespatchAdviceTypeCode	Sevk İrsaliyesi Tipi Kodu
Signature	Mali Mühür/İmza
DespatchSupplierParty	Sevk İrsaliyesindeki Malların Sevkiyatını Sağlayan Taraf
DeliveryCustomerParty	Sevk İrsaliyesindeki Malları Teslim Alan Taraf
Shipment	Gönderi
DespatchLine	İrsaliye Kalemleri
ID (OrderReference)	Sipariş numarası
IssueDate	Sipariş tarihi
ID (AdditionalDocumentReference)	Referans verilen veya eklenen belgenin sıra numarası
IssueDate	Belgenin düzenlenme tarihi
ID (Signature)	Elektronik imza ile ilgili bir referans numarası
Party	Satıcı/Alıcı tarafı tanımlar
PartyIdentification	Satıcı/Alıcı tarafın vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası
PostalAddress	Tarafın adresi
ID (Shipment)	Kargo numarası
ShipmentStage	Gönderinin hangi aşamada olduğu bilgisi girilir. Ayrıca taşıyıcı (plaka, şoför) gibi detay bilgiler girilir.
Delivery	Taşıyıcı firma, fiili sevk tarihi ve asıl teslim tarihi bilgisi

Mükellefler e-İrsaliye üzerindeki zorunlu bilgilere ilave olarak ihtiyaçları doğrultusunda farklı bilgilere de yer verebilir.

Genel Tebliğ ve UBL-TR İrsaliye Versiyon 1.2 dokümanında zorunlu olan alanların, oluşturulan e-İrsaliye elektronik dokümanında bulunmaması halinde Başkanlık e-İrsaliye uygulamasının şema-şematron kontrollerinden geçmesi mümkün bulunmamaktadır.

Düzenlenen e-İrsaliyelerde söz konusu zorunlu alan bilgilerinin bulunmaması halinde bu belgeler geçersizdir.

Ayrıca 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin VIII. Diğer hususlar başlıklı bölümünde; “Başkanlık, gerekli hazırlıklar yapılması için en az 3 ay süre vermek suretiyle, format ve standardı belirlenen ve ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanan, mal ve hizmetlerin sınıflandırma veya tanımlanmasına ilişkin standart birim veya kodların bu Tebliğde belirtilen e-Belgelerde yer almasına ilişkin olarak zorunluluk getirmeye, bu zorunluluğu sektör, mal veya hizmet grupları itibarıyla ya da mükellefiyet türleri dikkate alınmak suretiyle, farklı usul, esas ve süreler dâhilinde belirlemeye ve bunları ebelge.gib.gov.tr adresinde muhataplarına duyurmaya yetkilidir.” açıklamasına yer verilmiş olup, bu çerçevede e-Belgelerde mal ve hizmetlerin sınıflama ve tanımlanmasına yönelik kodlara yer verilmesi zorunluluğu getirildiği durumda söz konusu kodların e-İrsaliye belgesinde de yer alması gerektiği tabiidir.

10 E-İrsaliye Belgesi Üzerindeki Tarihlerin Kullanımı

e-İrsaliye belgesi üzerinde irsaliyenin düzenlenme tarih ve zamanının yanında fiili sevk tarih ve zamanına da yer verilmesi zorunludur. **Fiili sevk** tarihi/zamanı düzenlenme zamanı ile aynı olabileceği gibi, daha ileriki bir tarih/zaman olabilir. Bununla birlikte fiili sevk zamanı, bu kılavuzda açıklanan istisnai haller dışında, düzenleme zamanından önceki bir tarih/zaman olamaz.

11 Kağıt İrsaliye Düzenlenebilecek Durumlar

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerin düzenleyecekleri tüm sevk irsaliyelerinin e-İrsaliye olarak düzenlenmesi, uygulamaya kayıtlı mükelleflerden alınan mallar karşılığında düzenlenecek irsaliyelerin de yine e-İrsaliye olarak alınması zorunludur.

Ancak bununla birlikte **sadece** 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile açıklanan hallerde (elektronik belgelerin kağıt ortamda düzenlenebileceği haller, 509 SN VUK GT. V.7. bölümde açıklanmıştır) matbu sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve alınması da mümkün bulunmakta olup, bu durumun süreklilik arz **etmemesi** gerekmektedir. Ayrıca mezkûr Tebliğde açıklanan bu durumun gerektiğinde mükellef tarafından **tevsik edilmesi gerektiği** tabiidir. Bu tür durumlarda matbu sevk irsaliyesi düzenlenerek sevkiyat işlemlerine başlanabilecektir.

12 İrsaliye Yanıtı

e-İrsaliye uygulamasında aynı e-Faturada olan “uygulama yanıtı” gibi işleyen “irsaliye yanıtı” belgesi de mevcuttur. Söz konusu irsaliye yanıtı ile e-İrsaliye üzerinde yazan fiili sevk tarihinden itibaren 7 gün içinde e-İrsaliye muhteviyatı malların tamamı **kabul yanıtı** ile kabul edilebilir ya da **kısmi kabul yanıtı** ile bir kısım mallar kabul edilebilir bir kısmı ise reddedilebilir. Ancak kabul edilmeyen mallarla ilgili olarak ya da alıcının adresinde bulunamaması, başlanmış sevkiyatta alıcıya gidilememesi, alıcının malları kabul etmemesi vb.

durumlar nedeniyle malların işletmeye geri getirilmesi ya da malların farklı bir alıcıya sevk edilmesi durumlarında; malı taşıyan ya da taşıtıran tarafından yeni bir e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur. Ancak teknik imkansızlıklar nedeniyle (509 SN VUK GT V.7 ve VIII. bölümlerinde yer verilen teknik zorluklarla/mücbir sebeplerle) yeni bir e-İrsaliyenin söz konusu lokasyonda düzenlenemediği durumlarda, üzerinde “e-İrsaliyeye Dönüştürülecektir” ibaresi ile taşıyıcı(şoför adı-soyadı-TCKN) ve araç plaka bilgisinin yazılacağı matbu (matbaa baskılı) sevk irsaliyesi düzenlenerek söz konusu malların geri getirme işlemi gerçekleştirilebilecektir. Bu şekilde düzenlenen matbu sevk irsaliyeleri en geç izleyen gün içinde “MATBUDAN” türünde e-İrsaliye olarak ta düzenlenmesi ve bu e-İrsaliye belgesinin ilgili alanında matbu sevk irsaliyelerine ilişkin tarih, belge seri sıra no ve taşıyıcı ile araç plaka bilgilerine de ayrıca yer verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde belge düzenleme uygulaması istisnai bir uygulama olup teknik imkansızlık durumunun tevsik edilebilir mahiyette olması gerekmektedir.

e-İrsaliye RED yanıtı ile belgenin tamamı da reddedilebilir. Ancak bu durum **sadece fiili sevkten önce ve mal muhteviyatının ya da alıcının hatalı olması halinde mümkündür**. Bu durum ve süreler dışında yapılan retler hükümsüzdür.

Uygulama kapsamında irsaliye yanıtı belgesinin düzenlenmesi bir zorunluluk olmayıp sadece mükelleflerimize sunulan bir imkan niteliğindedir.

13 E-İrsaliye Düzenlenme Süresi

e-İrsaliye belgesinin malın **fiili sevk zamanından önce** düzenlenmesi ve Başkanlık Sistemlerine iletilmesi zorunlu olup bununla birlikte uygulamadan özel entegratörlerin bilgi işlem sistemleri aracılığıyla yararlanılması halinde ise Başkanlık sistemlerine iletmek üzere özel entegratör kuruluşların bilgi sistemlerine iletilmesi fiili sevkiyatın başlatılması açısından yeterlidir. Özel entegratör kuruluşların bu durumda kendilerine iletilen e-İrsaliye belgelerinin imzalama ve Başkanlık bilgi işlem sistemlerine iletimini, kendilerine iletim zamanından itibaren azami 15 dakika içinde gerçekleştirmeleri zorunludur.

14 E-İrsaliye Belgesinin İptali

e-İrsaliye belgesinin iptali söz konusu değildir. Bununla birlikte malın fiili sevkinden önce, malın muhteviyatının ya da alıcının hatalı olduğunun tespiti durumunda, alıcı tarafından e-İrsaliye muhteviyatının tamamına “irsaliye yanıtı” ile “red” yanıtı verilebilir.

15 E-İrsaliye Uygulamasında Özellik Arz eden Durumlar:

15.1 Zincir Teslim Durumunda e-İrsaliye Düzenlenmesi Durumu

e-İrsaliye uygulaması kapsamında zincir teslimlerde de e-İrsaliye düzenlenebilmektedir. Uygulama kapsamında düzenlenecek e-İrsaliyelerde alıcı ve satıcı dışında alıcı ve satıcı adına hareket eden tarafların da belge üzerinde gösterilmesi mümkündür.

Örnek olarak; “X” üreticisinden mal alan “Y” toptancısı, bu malı fiilen teslim almadan “Z” bayisine, “Z” bayisi ise henüz teslim edilmemiş malı doğrudan “T” müşterisine satabilir. Bu durumda henüz “X” üreticisinin deposunda bulunan mallar, “X” üreticisi tarafından doğrudan “T” müşterisine sevk edilebilir.

Bu durumda aşağıdaki alanlar kullanılarak e-İrsaliye düzenlenecek olup, ilgili alanlara alıcı ve satıcı adına hareket eden tarafların da bilgileri yazılacaktır. Bu sayede malın her satış aşamasında değil, sadece sevki aşamasında e-İrsaliye düzenlenecek, ancak tüm aşamalar e-İrsaliye üzerinden takip edilebilecektir.

DespatchSupplierParty	Sevk irsaliyesindeki malların sevkiyatını sağlayan taraf için bu eleman kullanılacaktır.	“X” Üreticisinin bilgilerine yer verilecektir.
DeliveryCustomerParty	Sevk irsaliyesindeki malları teslim alan taraf için bu eleman kullanılacaktır.	“T” Müşterisinin bilgilerine yer verilecektir.
BuyerCustomerParty	Sevk irsaliyesinin alıcısının haricinde sevk irsaliyesindeki malları satın alan taraf için bu eleman kullanılacaktır.	“Z” bayisinin bilgilerine yer verilecektir.
SellerSupplierParty	Sevk irsaliyesini düzenleyen haricinde sevk irsaliyesindeki malları sağlayan (Satan) taraf bilgileri için bu eleman kullanılacaktır.	“Y” toptancısının bilgilerine yer verilecektir.

15.2 Şubeler Arası Mal Sevkiyatında e-İrsaliye Düzenlenmesi

İşletmenin şubeleri arasında yapılan mal sevkiyatlarında da sevk irsaliyesi düzenlenmesi gereği bulunduğu için, uygulamaya kayıtlı kullanıcıların kendi işyerleri arasında gerçekleştireceği mal sevkiyatlarına ilişkin olarak e-İrsaliye düzenlenmesi gerekmektedir. Bu durumda malı gönderen ve alan bilgileri olarak aynı mükellefiyet bilgilerine yer verilecek olup, malın teslimat adresi e-İrsaliye üzerinde ilgili alana girilecektir.

15.3 Malın Fiili Sevkinden Önce Fatura Düzenlenmesi Durumu

Malın fiilli sevkinden önce Fatura düzenlenmiş olması halinde, düzenlenecek e-İrsaliyede ilgili fatura bilgilerine de yer verilecektir. Bu durumda e-İrsaliye'nin “**AdditionalDocumentReference**” alanında düzenlenmiş Fatura bilgilerine yer verilecektir. Düzenlenen fatura üzerinde ise ayrıca e-İrsaliye bilgilerine yer verilmeyecek olup, not/açıklama

alanına **malın daha sonra sevk edileceği** ve **e-İrsaliyesinin ayrıca düzenleneceği** belirtilecektir.

15.4 e-Fatura veya e-Arşiv Fatura'nın Sevk İrsaliyesi Yerine Geçtiği Durumlar

Malın **teslimi (teslim sayılan haller dahil) anında** e-Fatura ya da e-Arşiv Fatura düzenlenmesi, belge üzerinde düzenleme tarihi yanında düzenleme **zamanının** da saat ve dakika olarak gösterilmesi, belge üzerinde "İrsaliye yerine geçer." ibaresine yer verilmesi ve kâğıt çıktısının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması koşuluyla, e-Fatura ya da e-Arşiv Fatura'nın **kağıt çıktısı** sevk irsaliyesi yerine geçeceğinden bu tür durumlarda ayrıca e-İrsaliye düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

15.5 Sevkiyatın Başlatıldığı Lokasyonda Altyapı Ve Teknik İmkânsızlıklar Nedeniyle e-İrsaliye Düzenlenmesinin Mümkün Olmadığı Hallerde Belge Düzeni

Bu gibi durumlarda matbu sevk irsaliyesi ile e-İrsaliye aynı anda düzenlenmesi esas olup, düzenlenen matbu sevk irsaliyesinin üzerinde e-İrsaliyeye ait belge numarası ve belge düzenleme tarihi ve zamanı ile taşıyıcı(şoför adı-soyadı-TCKN) ve araç plaka bilgilerine yer verilecek ve üzerine "e-İrsaliyesi ayrıca düzenlenmiştir." ibaresi yazılacaktır. Bununla birlikte düzenlenebilecek matbu sevk irsaliyesinin bulunmaması halinde, 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'nde açıklandığı üzere malın sevkini sağlayan kişi ya da kuruma e-İrsaliye belgesinin elektronik ortamda gösterimine olanak sağlayacak gerekli bilgiler (e-İrsaliyenin düzenleyicisinin VKN/TCKN bilgisi ile e-İrsaliye Belge No'su) paylaşılacaktır.

15.6 İhracat İşlemlerinde e-İrsaliye Uygulaması

e-İrsaliye Uygulamasına kayıtlı mükelleflerce gerçekleştirilen mal ihracatı işlemlerinde de sevkiyatın başlamasından önce e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur. İhracat işleminde, alıcının uygulamaya kayıtlı bir kullanıcı olmaması nedeniyle, bu kılavuzun 8 inci maddesinde açıklanan şekilde e-İrsaliye (ya da e-İrsaliye yerine de geçen e-Fatura veya e-Arşiv Fatura) düzenlenecek ve Başkanlık Sanal alıcı hesabına gönderilecektir. Malın yanında söz konusu e-İrsaliyenin kağıt çıktısı bulundurulacaktır. Ancak Ticaret Bakanlığı ile GİB bilgi işlem sistemleri arasında gerekli entegrasyon çalışmalarının tamamlanmasını müteakip, e-İrsaliye'nin kağıt çıktısı yerine elektronik ortamda görüntülenebilir dosyası da ibraz edilebilir şekilde sevkiyat işlemleri gerçekleştirilebilecektir.

15.7 Lojistik Merkezinde Satıcıya Ait Depolanan Malların, Lojistik Merkezine Ait Araçlar İle Satıcının Vereceği Talimatla Bir Alıcıya Sevk Edildiği Durum

Satıcıya ait malların lojistik merkezine teslimatını (bir başka ifade ile taşınmasını) kim gerçekleştiriyorsa (satıcının kendisi veya lojistik merkezi) sevk irsaliyesi düzenleyecektir.

Lojistik merkezinde depolanmakta olan satıcıya ait malların, satıcının lojistik merkezine vereceği talimatla, lojistik merkezi tarafından diğer alıcılara gerçekleştirilecek sevkiyat işlemlerinde aşağıda belirtilen senaryolardan birine göre işlemlerin sonuçlandırılması mümkün bulunmaktadır.

I. SENARYO adımları:

1. Satıcı e-İrsaliye'yi alıcıya düzenler (Sevkiyat başlangıç yeri lojistik merkezi, bitiş yeri alıcı adresi)
2. Satıcı alıcıya düzenlediği e-İrsaliye'nin bir örneğini Lojistik merkezine haricen iletir.
3. Lojistik merkezi satıcının düzenlediği e-İrsaliye belgesi ile birlikte kendisinin düzenleyeceği TAŞIMA İRSALİYESİ ile alıcıya malları sevkiyatı gerçekleştirir.
4. Lojistik Merkezi alıcıya gerçekleştirilen fiili teslimat bilgisini satıcıya haricen iletir.
5. Alıcı e-İrsaliye sistemi üzerinden fiili teslimat bilgisini e-İrsaliye yanıtı ile satıcıya iletebilir. İletmezse tam olarak teslim almış sayılır.
6. Satıcı kendisine ulaşan fiili teslimat bilgilerine göre alıcıya 7 günlük süre içinde e-Fatura'yı düzenler.

II. SENARYO adımları:

- 1- Lojistik merkezi, e-İrsaliye'yi alıcıya düzenler (Sevkiyat başlangıç yeri lojistik merkezi, bitiş yeri alıcı adresi, malın satıcısı bilgisine de yer vererek belgeyi düzenleyen lojistik merkezi olup, X satıcının malının Y alıcısına, lojistik merkezinden alıcı adresine sevk edildiğini gösteren şekilde.)
- 2- Lojistik Merkezi ayrıca TAŞIMA İRSALİYESİ düzenler. Bu taşıma irsaliyesi ile 1. adımda düzenlenen e-İrsaliye bilgisi de ilişkilendirilerek, sevkiyatı başlatır.
3. Alıcı e-İrsaliye sistemi üzerinden fiili teslimat bilgisini e-İrsaliye yanıtı ile lojistik merkezine iletebilir. İletmezse tam olarak teslim almış sayılır.
4. Lojistik Merkezi, düzenlediği e-İrsaliye'nin bir örneğini, fiili teslimat bilgisini ve alıcı tarafından e-İrsaliye sistemi üzerinden kendisine iletilen e-İrsaliye yanıtı bilgi/belgelerini SATICI'ya iletir.
5. Satıcı kendisine ulaşan e-İrsaliye, e-İrsaliye Yanıtı ve fiili teslimat bilgi ve belgelerine göre alıcıya 7 günlük süre içinde e-Fatura'yı düzenler.

15.8 Hedefte Sistem Yanıtı Gelmediği (Alıcı Tarafından Sistem Yanıtı Dönülmediği) Durumda Sevkiyat İşlemleri

509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğine göre, malın sevkiyatına başlanması için alıcı tarafından “sistem yanıtının” beklenmesi zorunlu olmayıp bu durumda sadece e-İrsaliyenin Başkanlık sistemlerine başarılı olarak iletilmesi malın fiili sevki için yeterlidir.

Uygulamadan özel entegratörlerin bilgi işlem sistemleri aracılığıyla yararlanılması halinde ise Başkanlık sistemlerine iletilmek üzere özel entegratör kuruluşların bilgi sistemlerine iletilmesi fiili sevkiyatın başlatılması açısından yeterlidir. Özel entegratör kuruluşların bu durumda kendilerine iletilen e-İrsaliye belgelerinin imzalama ve Başkanlık bilgi işlem sistemlerine iletimini, kendilerine iletim zamanından itibaren azami 15 dakika içinde gerçekleştirmeleri zorunludur.

Bununla birlikte düzenlenen e-İrsaliyenin Başkanlık sistemleri üzerinden alıcısına (muhtelif müşteriler adına düzenlenen e-İrsaliyeler ile alıcısı uygulamaya kayıtlı olmayanlar hariç) başarılı bir şekilde iletilmesi gerektiği tabiidir.

15.9 E-İrsaliyede Malların GTİP No'larının Yazılma Zorunluluğu

İhracat işlemleri esas itibariyle fatura belgesine istinaden yürütüleceği ve faturalarda GTİP numarası zorunlu olarak bulunacak olmakla birlikte, e-İrsaliyelerde GTİP numarasına yer verilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak e-İrsaliyede söz konusu bilginin yazılmak istenmesi halinde e-Faturada kullanılan elemanlar e-İrsaliyede de mevcut olduğundan bu alanlar kullanılabilir.

Ayrıca 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin VIII. Diğer hususlar başlıklı bölümünde; “Başkanlık, gerekli hazırlıklar yapılması için en az 3 ay süre vermek suretiyle, format ve standardı belirlenen ve ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanan, mal ve hizmetlerin sınıflandırma veya tanımlanmasına ilişkin standart birim veya kodların bu Tebliğde belirtilen e-Belgelerde yer almasına ilişkin olarak zorunluluk getirmeye, bu zorunluluğu sektör, mal veya hizmet grupları itibarıyla ya da mükellefiyet türleri dikkate alınmak suretiyle, farklı usul, esas ve süreler dâhilinde belirlemeye ve bunları ebelge.gib.gov.tr adresinde muhataplarına duyurmaya yetkilidir.” açıklamasına yer verilmiş olup, bu çerçevede e-Belgelerde mal ve hizmetlerin sınıflama ve tanımlanmasına yönelik kodlara yer verilmesi zorunluluğu getirildiği durumda söz konusu kodların e-İrsaliye belgesinde de yer alması gerektiği tabiidir.

15.10 Düzenlenen E-İrsaliyelerin Muhafaza Ve İbrazı

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olan mükellefler açısından e-İrsaliye belgesi muhafaza süresi boyunca elektronik ortamda muhafaza edilmeli ve ilgili makamlara elektronik ortamda ibraz edilmelidir. Kağıt çıktı alınması (e-İrsaliye'nin kağıt çıktısının satıcı ve alıcı tarafından teslim ve tesellüm belgesi olarak da kullanıldığı durumlar haricinde) zorunluluğu ve kağıt nüsha olarak muhafaza edilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

e-İrsaliye belgesinin kağıt çıktısı, düzenleyicisi ve uygulamaya kayıtlı alıcı mükellefler açısından, **e-İrsaliye olarak** hüküm ifade etmemektedir. Alıcısının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumlarda; satıcı tarafından elektronik ortamda düzenlenip, alıcıya elektronik veya kağıt ortamda da e-İrsaliye'nin teslim edilmesi mümkün bulunduğundan alıcıya teslim edilen nüshası bakımından kağıt çıktı hali tevsik edici belge olarak kullanılabilir.

Elektronik ortamda ibraz olunan belgelerin görüntülenmesi işlemi e-Fatura belgesinin görüntülenmesinde olduğu şekilde yürütülecek olup görüntüleme programı ve kullanım kılavuzuna www.ebelge.gib.gov.tr internet adresinden erişmek mümkündür.

15.11 Müşterinin Ya Da Teslim Edilecek Mal Miktarının Sevkiyat Başlangıcında Bilinemediği Bazı Mal Sevkiyatlarında Ve Müşteriye Teslimat Gerçekleştirilirken, İnternet Ve Düzenleme Altyapısının Olmaması Durumunda İzlenecek Yöntem

Müşterinin ya da teslim edilecek mal miktarının sevkiyat başlangıcında bilinemediği bazı mal sevkiyatlarında öncelikle “MUHTELİF MÜŞTERİLER” ibareli e-İrsaliye düzenlenecektir.

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı müşterilere fiili teslimatlar gerçekleştirildikçe teslim anında ya e-Fatura / e-Arşiv Fatura düzenlenecek ya da müşteri adına yeni bir e-İrsaliye düzenlenecektir. Ancak o an ve yerdeki teknik imkansızlıklar nedeniyle (509 SN VUK GT V.7 ve VIII. bölümlerinde yer verilen teknik zorluklarla/mücbir sebeplerle) e-İrsaliye'nin düzenlenemediği durumlarda, üzerinde “e-İrsaliye'ye Dönüştürülecektir” ibaresi ile taşıyıcı (şoför adı-soyadı-TCKN) ve araç plaka bilgisinin yazılacağı matbu (matbaa baskılı) sevk irsaliyesi düzenlenerek söz konusu malların teslim edilme işlemi gerçekleştirilebilecektir. Bu şekilde düzenlenen matbu sevk irsaliyelerinin en geç izleyen gün içinde “MATBUDAN” türünde e-İrsaliye olarak ta düzenlenmesi ve bu e-İrsaliye belgesinin ilgili alanında matbu sevk irsaliyelerine ilişkin tarih, belge seri sıra no ve taşıyıcı ile araç plaka bilgilerine de ayrıca yer verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde belge düzenleme uygulaması istisnai bir uygulama olup teknik imkansızlık durumunun tevsik edilebilir mahiyette olması gerekmektedir. Ayrıca müşteriye düzenlenecek e-Fatura veya e-Arşiv Faturanın da ilk sevk irsaliyesinde belirtilen teslim tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesi gerektiği de tabiidir.

15.12 Hava Limanlarında Gerçekleştirilen, Ancak Uçak Ve Teslimat Miktarı Bilgileri Başlangıçta Bilinemeyen, Uçaklara Yakıt Tesliminde Sevk İrsaliyesi Bakımından İzlenecek Yöntem

Akaryakıt teslimatı yapılacak uçağın bilinemediği ya da fiili teslimat miktarının sevkiyat başlangıcında öngörülemediği HAVACILIK YAKITI sevkiyatlarında öncelikle “MUHTELİF MÜŞTERİLER” ibareli e-İrsaliyesi düzenlenecektir.

Havacılık yakıtının fiili teslimatları gerçekleştirildikçe ya teslim anında e-Fatura / e-Arşiv Fatura düzenlenecek ya da müşteri adına yeni e-İrsaliye veya sevk irsaliyesinde yer alması gereken bilgileri de barındıran fiili teslimata ilişkin ilgili diğer kurumlar ve mevzuatlarında kabul edilen diğer belgelerden birinin (Teslim alan ve teslim eden taraflarca ıslak imzalı ve

kaşeli; teslim ve tesellüme ilişkin tutanak, makbuz, form teslim/tesellüm belgesi, vb. harici diğer kağıt ortamdaki belgeler) düzenlenmesi ve bilahare e-İrsaliye dışındaki belgelerin en geç iki gün içinde e-İrsaliye'ye dönüştürülmesi gerekmektedir.

15.13 Boru Hatları İle İşletmenin Depoları (Tankları) Arasında Gerçekleştirilen Akaryakıt Sevkiyatlarında Belge Düzeni

Sevk irsaliyesi belgesi, esas itibariyle taşıtlar ile taşınan mallara yönelik yol denetimlerinde bir kontrol belgesi olma vasfına haizdir. Bu çerçevede herhangi bir taşıt ile sevk edilmeyen ve mal sevkiyatı ve fiilen teslim miktarları özel sayaçlarla ölçülen boru hatları ile yapılan teslimlerde, teslim eden ve teslim alan tarafından sevk irsaliye belgesinin düzenlenmesi mecburiyeti bulunmamaktadır. Ancak dileyen işletmeler bu suretle yapılan teslimat miktarlarını dikkate alarak teslimatın gerçekleştirilmesi ile birlikte stok takip işlemlerini ERP sistemleri üzerinden takip edebilmek için e-İrsaliye de düzenleyebilirler.

e-İrsaliye düzenlenmesi durumu da dahil olmak üzere, boru hattı üzerinden gerçekleştirilen fiili teslimat miktarlarının tevsik edici harici diğer belgelerin (Teslim alan ve teslim eden taraflarca ıslak imzalı ve kaşeli; teslim ve tesellüme ilişkin tutanak, makbuz, form teslim/tesellüm belgesi, sayaçların ürettiği ve taraflarca imzalı belgeler vb. harici diğer kağıt ortamdaki belgeler) düzenlenmesi ve ilgili makamlara tevsik edici belge olarak talep edilmesi halinde ibraz edilmesi gerekmektedir.

15.14 Boru Hatları İle İşletmeler Arası (Rafineriden Dağıtıcı Depolarına Ya Da Dağıtıcılar Arasında Boru Hatlarıyla) Yapılan Akaryakıt Sevkiyatlarında Belge Düzeni

Sevk irsaliyesi belgesi, esas itibariyle taşıtlar ile taşınan mallara yönelik yol denetimlerinde bir kontrol belgesi olma vasfına haizdir. Bu çerçevede herhangi bir taşıt ile sevk edilmeyen ve mal sevkiyatı ve fiilen teslim miktarları özel sayaçlarla ölçülen boru hatları ile yapılan teslimlerde teslim eden ve teslim alan tarafından sevk irsaliye belgesinin düzenlenmesi mecburiyeti bulunmamaktadır. Sevkiyat işlemi, sayaç bilgilerinden hareketle hazırlanan tevsik edici harici diğer belgelerle (Teslim alan ve teslim eden taraflarca ıslak imzalı ve kaşeli; teslim ve tesellüme ilişkin tutanak, makbuz, form teslim/tesellüm belgesi, sayaçların ürettiği ve taraflarca imzalı belgeler vb. harici diğer kağıt ortamdaki belgeler) tevsik olunabilir. Ancak dileyen işletmeler bu suretle yapılan teslimat miktarlarını dikkate alarak teslimatın gerçekleştirilmesi ile birlikte stok takip işlemlerini ERP sistemleri üzerinden takip edebilmek için e-İrsaliye de düzenleyebilirler.

e-İrsaliyenin düzenlenmesi halinde; boru hattı üzerinden işletmeler arası gerçekleştirilen fiili teslimat miktarlarının tevsik edici harici olarak düzenlenen diğer belgelere ilişkin bilgilerin e-İrsaliye üzerinde yer verilmesi ve ilgili makamlara e-İrsaliye belgesi ile birlikte tevsik edici harici belge olarak, talep edilmesi halinde ibraz edilmesi gerekmektedir.

15.15 Ortak(Aynı) Akaryakıt Depolama Alanını (Tank) Kullanan Şirketlerin Birinden Diğerine Akaryakıt Satışında, Herhangi Bir Şekilde Malın Mekan Değişikliği Veya Akaryakıt Sevkiyatı Olmayan Durumda Belge Düzeni

Sevk irsaliyesi belgesi, esas itibariyle taşıtlar ile taşınan mallara yönelik yol denetimlerinde bir kontrol belgesi olma vasfına haizdir. Bu çerçevede herhangi bir taşıt ile sevk edilmeyen ve mal sevkiyatı ve fiilen teslim miktarları özel sayaçlarla ölçülen boru hatları ile yapılan teslimlerde teslim eden ve teslim alan tarafından sevk irsaliye belgesinin düzenlenmesi mecburiyeti bulunmamaktadır.

Belirtilen nitelikteki mal satışlarında bir mal hareketi, sevkiyatı söz konusu olmadığından sevk irsaliyesi düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, dileyen işletmeler bu suretle yapılan mal satış miktarlarını dikkate alarak stok takip işlemlerini ERP sistemleri üzerinden takip edebilmek için, sevk irsaliyesi (e-İrsaliye düzenlenmesi gereken hallerde e-İrsaliye) de düzenleyebilirler.

15.16 Mükelleflerin Faaliyetlerine İlişkin Olarak İşyerlerinde Kullanılmak Ve Tüketilmek Amacıyla Satın Aldıkları (Kırtasiye, Büro Ve Temizlik Malzemeleri, Yemek, Ekmek Gibi) Ufak Hacimli Malları Taşımaları Veya Taşıttırmaları Halinde Belge Düzeni

Mükelleflerin faaliyetlerine ilişkin olarak işyerlerinde kullanılmak ve tüketilmek amacıyla satın aldıkları (Kırtasiye, büro ve temizlik malzemeleri, yemek, ekmek gibi) ufak hacimli ve değeri fatura düzenleme limiti tutarını aşmayan malları taşımaları veya taşıttırmaları halinde bu mallara ait faturanın taşıma esnasında taşıtta bulundurulması ve faturanın üzerine **"Bu mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmemiştir."** şerhinin verilmesi şartıyla ayrıca matbu sevk irsaliyesi de aranmayacağından e-İrsaliye de düzenlenme zorunluluğu bulunmamaktadır.

15.17 Yarı Mamül Veya Mamul Malların, Bazı İşlemler Yapılmak Üzere, Diğer Mükelleflere Gönderilmesi Ve Bu Mükelleflerden Malların Geri Getirilmesi Durumunda Götürülen Ve Geri Getirilen Mallar İçin Gidiş Ve Geliş Taşımaları Sırasında Belge Düzeni

Mükelleflerin, yarı mamül veya mamul mallarını, bazı işlemler yapılmak üzere, diğer mükelleflere göndermeleri ve bu mükelleflerden malları geri getirmeleri durumunda götürülen ve geri getirilen mallar için gidiş ve geliş taşımaları sırasında ayrı ayrı e-İrsaliye düzenlemeleri zorunludur.

Malların götürülmesinde düzenlenecek e-İrsaliyelerin müşteri bölümü bilgilerine işlemi yapacak mükellefin adı ve soyadı, varsa ticaret ünvanı, vergi dairesi ve hesap numarası yazılacak, Malın nev'i bölümüne, gönderilen malların adı/cinsi, miktarı bölümüne miktarı yazılacak ve söz konusu e-İrsaliye'nin açıklama not alanına yapılacak işin türü (Mesela : "Boyatılmak, tamir ettirilmek, parça değiştirmek üzere" şeklinde bir ibare) yazılacaktır.

İşlem gördükten sonra malın tekrar işlemi yaptıran tarafından geri taşınmasında düzenlenecek e-İrsaliyelerin müşteri bilgileri bölümüne işlemi yaptıran işletme kendi bilgilerine, sevk adresi olarak kendi işletme adres bilgisine (işlemin yapıldığı yer adres bilgisinin de başlangıç noktası olarak eklenmesi mümkündür) malın nev'i ve miktar bilgisi olarak işlemi tamamlanmış hali ile geri getirilen malların nev'i ve miktarı bilgileri yazılacak ve irsaliyenin not açıklama alanına yaptırılmış olan işlemin türü (boyama, baskı, tamir, parça değişim vb.) ne ilişkin açıklamaya yer verilecektir.

Ancak, söz konusu malların işlemi yapacak mükellefler tarafından taşınması veya taşıttırılması halinde sevk irsaliyesinin, yukarıda belirtilen esaslara göre bu kimseler tarafından düzenleneceği tabiidir.

15.18 Satışa Konu Olmayan Ancak Tamir / Bakım Amaçlı Gönderilen Mal, Ekipman Veya Demirbaş Sevkiyatlarında Belge Düzeni

İşletmeye ait mal, demirbaş, ekipman vb. unsurların işlem görmek (boyatılmak, tamir edilmek, parça değiştirmek, dikilmek vb.) üzere başka işletmelere sevkiyatında da e-İrsaliye düzenlenmesi gerekmektedir. Bu durumda düzenlenecek e-İrsaliyelerde ilave not, açıklama bilgisine yer verilerek söz konusu mal, ekipman, demirbaşın tamir, bakım, işlem görmek üzere gönderildiği belirtilecektir. Bu durumda söz konusu unsurları taşıyan/taşıtan kim ise onun sevk irsaliyesi / e-İrsaliye düzenlemesi gerekmektedir.

15.19 Numune Üzerine Veya Tecrübe Ve Muayene Şartıyla Gerçekleştirilen Satışlara Ait Mal Sevkiyatlarında Belge Düzeni

Numune üzerine veya tecrübe ve muayene şartıyla satım yapılmak üzere mal sevkiyatı yapılması halinde sevk edilen mallar için matbu kağıt ortamda sevk irsaliyesi düzenlenmesi zorunluluğu bulunduğundan, bu suretle sevk edilen malların e-İrsaliye düzenlenmek suretiyle sevk edilmesi zorunludur. Ancak irsaliye yerine geçen e-Fatura ya da e-Arşiv Fatura'nın kağıt çıktısı düzenlendiği durumda ayrıca e-İrsaliye düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

Bu tür sevkiyatlarda, malı satıcı taşıyor veya taşıyorsa e-İrsaliye satıcı tarafından, alıcı taşıyor veya taşıyorsa e-İrsaliye alıcı tarafından düzenlenecektir. Ancak, kabule bağlı olan ve bunun için yazılı bir sözleşme bulunan bu tür satışlarda, fatura düzenlenmesindeki yedi günlük sürenin kabul tarihinden itibaren başlayacağı tabiidir.

15.20 İlgili Özel Mevzuatlarında Sevk İrsaliyesi Yerine Geçen Belgelerin Düzenlendiği Durumda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu

Belediye, Et ve Balık Kurumu, Orman İşletmeleri, Etibank İşletmeleri, Tekel İdareleri ve benzeri kamu kurum ve kuruluşlarınca satılan çeşitli mamullerin sevkiyatında, sevk için düzenlenen belgelerde malın cinsi, miktarı, alıcının adı ve soyadı veya varsa ticaret ünvanı, vergi dairesi ve hesap numarasının bulunması halinde bu belgeler sevk irsaliyesi olarak kabul

edilecek ve Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenecek olan sevk irsaliyesi ayrıca aranmayacağından bu durumlar için e-İrsaliye de aranmayacağı tabiidir.

Keza, Maden Kanununa göre maden sevkine ilişkin düzenlenen belgeler (sevk fişleri) ile uluslararası taşımacılıkta kullanılan hamule senedi, konşimento gibi belgeler ve gümrük giriş, çıkışlarında nakil vasıtalarında malların mevcudu tespit edilip mühürlendikten sonra Gümrük İdarelerince verilen resmi belgeler sevk irsaliyesi olarak kabul edileceğinden bu durumlar için e-İrsaliye aranmayacaktır.

15.21 Düzenlenen e-İrsaliyelerin Düzenleyici Tarafından Kağıt Çıktılarının Ayrıca Saklanması Durumu

E-İrsaliye belgesinin taraflarca elektronik ortamda muhafaza edilmesi esas olup, e-İrsaliyesinin kağıt çıktısı malın fiili sevki sırasında araçta bulundurulması (elektronik olarak görüntülenmesi de mümkündür) gereken mahiyettedir.

Bu kağıt çıktının esas itibarıyla alıcıya verilmesi zorunlu olmadığı gibi malların alıcıya tesliminden sonra satıcı tarafından muhafaza veya ibraz edilme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Ancak, e-İrsaliye'lerin kağıt çıktısının, satıcı tarafından alıcıya fiilen teslim edilen malların tespitinde bir teslim/tesellüm belgesi veya bir tutanak amacıyla kullanılmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Bu durumda teslim eden ve teslim alan tarafından ıslak imzalı ve fiilen teslim edilen mal miktarına yönelik metin açıklamaları elle eklenen söz konusu kağıt çıktının e-İrsaliye belgesi vasfından ziyade satıcı ve alıcı tarafından bir teslim-tesellüm belgesi veya bir tutanak mahiyetinde olan bir belge olarak kullanılması ve muhafaza edilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

15.22 İrsaliye Yerine Geçen e-Fatura, e-Arşiv Fatura veya ÖKC'den Fatura Bilgi Fişinin Düzenlendiği Durumlarda e-İrsaliye Düzenleme Zorunluluğu

e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükelleflerin birbirlerine düzenledikleri e-Faturada, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi, kağıt çıktısı üzerinde "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması durumunda söz konusu kağıt çıktı irsaliye yerine geçeceğinden bu durumlar için e-İrsaliye düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak bu imkândan yararlanabilmesi için e-Faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerekmektedir.

Alıcısına malın yanında kâğıt olarak verilen e-Arşiv Fatura, irsaliyeli fatura yerine kullanılabilir. Ancak bu imkândan yararlanabilmek için faturanın düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi, malın teslimi anında düzenlenmesi, kâğıt çıktısına "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından ıslak imza veya hazır imzalı olarak ayrıca imzalanması zorunludur.

3100 Sayılı Kanun ve Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 426) kapsamında yapılan düzenlemelere uygun olarak ödeme kaydedici cihazlar (yeni nesil dahil) aracılığıyla gerçekleştirilen ve müşteriye e-Fatura veya e-Arşiv Fatura verilerek belgelendirilen perakende mal ve hizmet satışlarında ödeme kaydedici cihazlardan satış anında düzenlenen bilgi fişleri (e-Fatura / e-Arşiv Fatura BİLGİ FİŞİ) satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanmak şartıyla irsaliye yerine geçer.

Buna göre ÖKC mevzuatı çerçevesinde belirlenen kurallara uygun olarak ÖKC'lerden düzenlenen ve irsaliye yerine geçen bilgi fişleri irsaliye yerine geçeceğinden ayrıca matbu veya e-İrsaliye şeklinde başka bir sevk irsaliye belgesinin düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bilgi fişlerinin düzenlenme usul ve esasları ile bilgi fişleri örneklerine ulaşmak için; BİLGİ FİŞLERİ TEKNİK KILAVUZU'na aşağıdaki linkten ulaşılması mümkündür. https://ynokc.gib.gov.tr/UploadedFiles/Files/ynokc_bilgi_fisleri.pdf

15.23 E-İrsaliyede Malların Fiyatlarına Yer Verilmesi Durumu

Mevzuatımızda sevk irsaliye belgesi düzenlenirken malların fiyatlarına yer verilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle e-İrsaliye uygulamasında da böyle bir zorunluluk yoktur.

Ancak sistemsal olarak, düzenlenecek e-İrsaliyelerde malların fiyat bilgilerine de yer verilmesi mümkündür.

15.24 E-İrsaliyeye Konu Malların “Tam Olarak” Teslim Alınması Durumu

e-İrsaliye'ye konu malları tam olarak teslim alan alıcı, e-İrsaliye sistemi üzerinden "KABUL" irsaliye yanıtı dönebileceği gibi, herhangi bir yanıt dönme zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Sistemsal olarak 7 gün içinde herhangi bir yanıt dönülmemiş e-İrsaliye'lere konu malların alıcıları tarafından tam olarak teslim alındığı ve satıcıları tarafından bu malların tamamı için fatura düzenleneceği kabul edilmektedir.

15.25 E-İrsaliyeye Konu Malların “Eksik Olarak” Teslim Alınması Durumu

e-İrsaliye'ye konu malları "eksik olarak" teslim alan alıcı, istemesi halinde e-İrsaliye sistemi üzerinden "KİSMİ KABUL" irsaliye yanıtı ile satıcıya fiilen teslim aldığı mal miktarını bildiren bir yanıt dönebilir.

Sistemsal olarak 7 gün içinde herhangi bir yanıt dönülmemiş e-İrsaliye'lere konu malların alıcıları tarafından tam olarak teslim alındığı ve satıcıları tarafından bu malların tamamı için fatura düzenleneceği kabul edilmektedir.

Bu nedenle, irsaliye ile faturanın uyumunun sağlanması bakımından alıcı tarafından sistem üzerinden bir yanıtın dönülmediği durumlarda, fiilen teslim alınan mal miktarının alıcı ve satıcı arasında tanzim olunan harici diğer belgelerle (Teslim/Tesellüm belgeleri, tutanak, makbuz vb. belgelerle - e-İrsaliyenin kağıt çıktısı üzerine alınacak notlar ve imzalar da söz konusu belgeler yerine kullanılabilir.-) tevsik ve ispat olunması ve ilgili makamlara istenildiğinde ibraz edilebilir şekilde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

Fiilen teslim edilen/alınan mal miktarını gösteren harici belgelerin satıcı ve alıcı açısından ispat işlemlerinde tevsik edici belge olarak kullanılması mümkün bulunmaktadır. Alıcısı tarafından fiilen teslim alınmayan mallar için, malını geri götüren satıcı tarafından e-İrsaliye'nin ayrıca düzenlenmesi gerektiği de tabiidir.

15.26 Hal Kayıt Sistemine (HKS) Bildirim Zorunluluğu Bulunan Malların Sevki Sırasında Düzenlenecek e-İrsaliyelerde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre komisyoncu veya tüccar olarak sebze ve meyve ticaretiyle iştirak eden mükelleflerce HKS'ye bildirim zorunluluğu bulunan malların sevki sırasında düzenlenecek e-İrsaliyelerde, satır bazında sevke konu mallara ilişkin olarak HKS'de üretilen "Künye Numarası"na da yer verilmesi zorunlu olup, uygulama kapsamında künye numarasının e-İrsaliye içeriğinde kullanım şekli aşağıdaki şekilde olmalıdır.

```
<cac:Item>
  <cac:AdditionalItemIdentification>
    <cbc:ID schemeID="KUNYENO">1231231231231231</cbc:ID>
  </cac:AdditionalItemIdentification>
</cac:Item>
</cac:DespatchLine>
</DespatchAdvice>
```

Bu alan ile ilgili olarak geliştirme yapma zorunluluğu GİB Portal uygulamasından yararlanmayan mükellefler için hizmet aldıkları yazılımcı/özel entegratördedir.

15.27 Konsinye Olarak Gönderilen Mallar İçin E-İrsaliyenin Ne Şekilde Düzenleneceği Ve Fatura Düzenleme Süresi Hususu

Vergi Usul Kanunu'nun 230/5'inci maddesi uyarınca **mal hareketinin sevk irsaliyesine bağlanması zorunludur**. Bu nedenle malın konsinyeye (Konsinye teslimde mal gönderilen) gönderilmesi sırasında, konsinyör (Konsinye teslimde mal gönderen) tarafından (taşımayı konsinye yapıyorsa konsinye tarafından) sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve malların konsinye suretiyle gönderildiğinin sevk irsaliyesi üzerinde belirtilmesi gerekir.

Bu nedenle e-İrsaliye uygulamasına dahil olan mükellefler tarafından konsinye olarak gönderimi gerçekleştirilen mallar için, e-İrsaliyesi düzenlenmesi ve söz konusu irsaliye üzerine gönderimin konsinye teslim amacıyla gönderildiğinin şerh edilmesi gerekmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun 229'uncu maddesinde "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır*" şeklinde tanımlanmıştır.

Konsinye suretiyle yapılan satışlarda malın konsinyeye gönderilmesi satış sözleşmesine dayanmamakta ve mülkiyet devri gerçekleşmemektedir. Bu nedenle malın gönderilmesine bağlı olarak fatura kesilmesi söz konusu değildir. Ancak konsinye tarafından **malın alıcıya teslimi anında** satış işlemi gerçekleşmiş olduğundan konsinye alıcı adına satış bedeli üzerinden, konsinyör ise daha önce kararlaştırılan bedel üzerinden konsinye adına fatura düzenleyecektir.

Vergi Usul Kanunu'nun 231/5'inci maddesinde "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*" denilmektedir. Buna göre, konsinye olarak satılmak üzere teslim edilen emtia için faturanın, irsaliye tarihinden itibaren değil, konsinyenin malı alıcıya sattığı tarihten itibaren ve fiilen satılan mal miktarları dikkate alınarak 7 gün içinde düzenlenmesi gerekmektedir.

15.28 Aynı sevkiyatın kısmen karayolu kısmen de demiryolu ile yapıldığı durumlarda e-İrsaliye Düzeni

Aynı alıcıya gönderilen mallar için düzenlenecek e-İrsaliyede, karayolu ve demir yolu ile kat edilecek güzergahların e-İrsaliye'de "Shipment" etiketinin altında "Delivery" alanı çoklanarak her bir güzergahın ayrı ayrı belirtilmesi suretiyle, tek bir e-İrsaliye ile malın gönderiminin yapılması ve her bir sevkiyat sırasında bu e-İrsaliyenin ibraz edilmesi mümkündür. Örneğin A-B arası demir yolu, B-C arası karayolu, C-D arası deniz yolu ile sevkiyatın yapılacağı durumda, e-İrsaliyede bu hususlar belirtilerek tek bir e-İrsaliye düzenlenebilir.

15.29 İhracat İşlemlerinde e-İrsaliye Uygulaması

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerce gerçekleştirilen mal ihracı sırasında da e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur. Bu kapsamda düzenlenecek e-İrsaliyeler, ihracat işlemlerinde düzenlenen e-Faturalardan farklı olarak Ticaret Bakanlığı adına değil, doğrudan yurtdışındaki müşteri adına düzenlenecektir. Bununla birlikte söz konusu müşterinin aynı zamanda Türkiye'de mukim bir mükellef olması durumunda ilgili mükellefin VKN ya da TCKN bilgileri, Türkiye'de mukim bir mükellef olamaması halinde ise VKN alanına on (10) adet iki (2) (2222222222) girilmek suretiyle e-İrsaliye düzenlenecektir. Düzenlenen e-İrsaliye, müşterinin Türkiye'de mukim ve e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olması durumunda doğrudan ilgili mükellefe, diğer durumlarda ise GİB Sanal Alıcı'sına gönderilecektir.

15.30 Taşıma sırasında e-İrsaliyenin kağıt çıktısının araçta bulundurulması durumunda matbaa baskılı ve seri sıra no.lu belgelerin kağıt çıktı olarak kullanımı hususu

e-İrsaliye kağıt nüshası olarak matbaa baskılı ve seri sıra no.lu belgelerin e-İrsaliye’de bulunması gerekli tüm bilgileri barındırması ve okunmasına engel teşkil etmemesi koşuluyla kullanılması mümkündür.

15.31 e-İrsaliyenin düzenlenmesi sırasında şoför, araç, fiili sevk zamanı bilgilerinin tam olarak bilinemediği durumda e-İrsaliye düzeni

Sevk irsaliyesinin fiili sevk başlangıcından önce, zorunlu bilgileri içerecek şekilde, düzenlenmesi zorunludur. Düzenlenecek e-İrsaliyede zorunlu olan bu alanların, e-İrsaliye’nin elektronik ortamda oluşturulması sırasında tam olarak bilinemediği durumlarda e-İrsaliye belgesi öncelikle TASLAK olarak kaydedilmeli ve sevkiyat başlangıcıyla birlikte eksik bilgiler taslak belgeye eklendikten sonra ONAYLAMA işlemine tabi tutulmalı ve Başkanlık sistemlerine gönderimi sağlanmalıdır. Taslak belgenin onaylanmamış halinin elektronik veya kağıt çıktısının hukuki geçerliği olmayıp, sevkiyat sırasında onaylanmış e-İrsaliye’nin elektronik veya kağıt çıktı halinin bulundurulması zorunludur.

15.32 e-İrsaliyede bulunması gerekli ZORUNLU alanlar ile bu alanların eksik ya da hatalı düzenlenmesi durumu

e-İrsaliye de bulunması gerekli zorunlu alanlar 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinin IV.3.3 bölümünde belirtilmiş olup aşağıda yer almaktadır. Bu alanlar e-İrsaliye elektronik belge altyapısı olan UBL-TR İrsaliye Versiyon 1.2 dokümanında teknik detayları ile açıklanmaktadır.

- a) e-İrsaliyenin düzenlenme tarihi ve belge numarası.
- b) e-İrsaliyeyi düzenleyenin adı/soyadı, ticaret unvanı, adresi, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası.
- c) Müşterinin adı/soyadı, ticaret unvanı, varsa vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, işyeri adresi ve farklı ise teslimat adresi.
- ç) Taşınan malın nevi, miktarı.
- d) Fiili sevk tarihi ile saat ve dakika olarak fiili sevk zamanı.
- e) Başkanlık sistemlerinden elektronik ortamda sorgulanması, doğrulanması ve görüntülenmesine imkân vermek üzere, Başkanlık tarafından bilgi içeriği belirlenen karekod veya barkod (Başkanlık tarafından ebelge.gib.gov.tr adresinden yapılan duyuruda belirtilecek tarihten itibaren).

Başkanlık, ihtiyaç duyulması halinde söz konusu bilgilere ilave bilgilerin de e-İrsaliyede bulunmasını mükelleflere gerekli duyuruları ebelge.gib.gov.tr adresinde yaparak isteyebilir. Bu

çerçeve de yayınlanan UBL-TR İrsaliye Versiyon 1.2 dokümanında aşağıdaki alanların zorunlu olduğu ayrıca belirtilmiştir.

UBL Alan Adı	Açıklama
ProfileID	Kullanılan senaryodur
ID	Sevk İrsaliyesi Numarası
UUID	Evrensel Tekil Tanımlama Numarası
IssueDate	Düzenleme Tarihi
IssueTime	Düzenleme Zamanı
DespatchAdviceTypeCode	Sevk İrsaliyesi Tipi Kodu
Signature	Mali Mühür/İmza
DespatchSupplierParty	Sevk İrsaliyesindeki Malların Sevkiyatını Sağlayan Taraf
DeliveryCustomerParty	Sevk İrsaliyesindeki Malları Teslim Alan Taraf
Shipment	Gönderi
DespatchLine	İrsaliye Kalemleri
ID (OrderReference)	Sipariş numarası
IssueDate	Sipariş tarihi
ID (AdditionalDocumentReference)	Referans verilen veya eklenen belgenin sıra numarası
IssueDate	Belgenin düzenlenme tarihi
ID (Signature)	Elektronik imza ile ilgili bir referans numarası
Party	Satıcı/Alıcı tarafı tanımlar
PartyIdentification	Satıcı/Alıcı tarafın vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası
PostalAddress	Tarafın adresi
ID (Shipment)	Kargo numarası
ShipmentStage	Gönderinin hangi aşamada olduğu bilgisi girilir. Ayrıca taşıyıcı (plaka, şoför) gibi detay bilgiler girilir.
Delivery	Taşıyıcı firma, fiili sevk tarihi ve asıl teslim tarihi bilgisi

Mükellefler e-İrsaliye üzerindeki zorunlu bilgilere ilave olarak ihtiyaçları doğrultusunda farklı bilgilere de yer verebilir.

Genel Tebliğ ve UBL-TR İrsaliye Versiyon 1.2 dokümanında zorunlu olan alanların, oluşturulan e-İrsaliye elektronik dokümanında bulunmaması halinde Başkanlık e-İrsaliye uygulamasının şema-şematron kontrollerinden geçmesi mümkün bulunmamaktadır. Düzenlenen e-İrsaliyelerde söz konusu zorunlu alan bilgilerinin bulunmaması halinde bu belgeler geçersizdir.

15.33 e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmayan nihai tüketicilere (mükellef olmayanlara) düzenlenen e-İrsaliyelerde alıcının TCKN bilgisini paylaşmak istemediği durumlarda uyulacak usul ve esaslar

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmayan nihai tüketicilere (mükellef olmayanlara) düzenlenecek e-İrsaliyelerde müşterinin ad-soyad bilgilerine yer verilmesi ancak TCKN bilgisinin paylaşılmaması halinde ilgili alıcı VKN/TCKN alanına 11 adet 1 rakamı (1111111111) yazılacaktır.

15.34 e-İrsaliyede şoförün TCKN bilgisi alanına 1111111111 yazılmasının mümkün olup olmadığı hususu

Şoförün ad-soyad ve TCKN bilgisi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın UETDS yük taşıma bildirimleri bakımından da zorunlu bir alan olması, taşıma işlemini gerçekleştiren şoförlerin ilgili mevzuatlarınca yetkilendirilmiş ve yeterliklerinin doğru tespiti bakımından da önem arz ettiğinden, şoförün adı-soyadı ve TCKN bilgisinin (yabancı uyruklu şoförlerde şoförün pasaport numarası bilgisinin) e-İrsaliye ilgili elektronik belge alanında doğru şekilde yazılması zorunludur.

15.35 Araca yükleme sırasında dökme mallar veya tartım işlemi yapılamayan mahiyetteki hurda vb. malların sevkiyat miktarı bilinemediği durumlarda e-İrsaliye düzeni

Bu tür durumlarda tahmini miktar üzerinden mal miktarı bilgisine e-İrsaliye üzerinde yer verilecek olup, sevkiyatın sonucunda alıcıya fiili olarak teslim edilen miktar bilgileri e-İrsaliye yanıtı ile elektronik ortamda bildirilebileceği gibi taraflarca tanzim olunacak makbuz, tutanak vb. teslim teslim belgeleri ile ya da e-İrsaliye kağıt çıktısı üzerinde teslim alan ve teslim edenin bilgileri ve bunların imzalarına yer verilerek fiili teslim miktarı belirtilebilir. Faturanın fiili teslim edilen mal miktarı baz alınarak düzenleneceği tabiidir.

15.36 e-İrsaliye uygulamasına dahil olunduktan sonra mevcut matbu baskılı kağıt sevk irsaliyelerinin durumu

e-İrsaliye uygulamasına dahil olunduktan sonra mevcut matbu baskılı kağıt sevk irsaliyelerinin imha edilmesi zorunlu olmayıp, 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 8. Diğer Hususlar bölümünde belirtildiği üzere, Tebliğde belirtilen e-Belgeleri düzenleme yetkisi bulunan mükelleflerin, sistemlerinde arıza veya kesinti meydana gelmesi veya diğer mücbir sebep durumlarında düzenlenmek üzere yeterli miktarda matbu belgeleri bulundurmaları zorunlu olduğundan, mevcut matbu sevk irsaliyelerinden ihtiyaç miktarının bu amaçla bulundurulması gerekmektedir. Ayrıca, imha edilmek istenen matbu baskılı kağıt sevk irsaliyelerinin, bağlı olunan vergi dairesine başvurmak suretiyle, vergi dairesi tarafından bir tutanağa bağlanarak iptallerinin sağlanması gerekmektedir.

15.37 Alıcıların kimler olacağı ve ne miktarda mal alacakları sevkiyat başlangıcında bilinmeyen ve “Muhtelif Müşteriler” ibareli olarak sevkiyatı başlatılan “Sıcak Satış” işlemlerinde, müşteriye malların teslim anında e-İrsaliyenin teknik imkansızlıklar nedeniyle düzenlenemediği durumda nasıl bir yol izlenecektir?

Müşterinin ya da teslim edilecek mal miktarının sevkiyat başlangıcında bilinmediği mal sevkiyatlarında öncelikle “Muhtelif Müşteriler” ibareli e-İrsaliye düzenlenecektir. e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı müşterilere fiili teslimatlar gerçekleştirildikçe teslim anında muhabatın durumuna göre e-Fatura ya da e-Arşiv Fatura düzenlenecektir.

Teslim anında 509 sıra no.lu Vergi Usul Kanununun (V.7) ve (VIII) numaralı bölümlerinde yer alan durumlara bağlı olarak e-Fatura ya da e-Arşiv Faturanın düzenlenmesinin mümkün olmaması durumunda teslimde bulunulan müşteri adına “Muhtelif Müşteriler” ibareli olarak düzenlenen e-İrsaliyeye ilişkin bilgileri içeren yeni bir e-İrsaliye düzenlenecektir.

e-İrsaliyenin mezkur Genel Tebliğin söz konusu bölümlerinde açıklamalar kapsamında teknik imkânsızlıklar nedeniyle düzenlenememesi halinde, zorunlu bilgileri ihtiva edecek şekilde, üzerinde “E-İrsaliye’ye Dönüştürülecektir.” açıklaması ile “Muhtelif Müşteriler” adına düzenlenen e-İrsaliyeye ilişkin bilgilere yer verilen matbu (matbaa baskılı) sevk irsaliyesi düzenlenecektir. Bu sevk irsaliyesi üzerinde ayrıca zorunlu bilgi mahiyetinde olan taşıyıcı (şoför adı-soyadı, TCKN) ve araç pala bilgisinin de yazılması gerekmektedir.

Bu sevk irsaliyesinin en geç izleyen gün içinde “MATBUDAN” türünde e-İrsaliye olarak da düzenlenmesi ve bu e-İrsaliyenin ilgili alanında, matbu sevk irsaliyesinin tarih ve seri-sıra no.su bilgilerine ayrıca yer verilmesi gerekmektedir.

Bu durumda teslimde ait e-Fatura/e-Arşiv Faturanın malın müşteriye teslim edildiği anda (e-İrsaliye düzenlenememesi bağlı olarak) düzenlenmesi gereken matbu sevk irsaliyesinin düzenlenme tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesi gerektiği tabiidir.

15.38 Çiftçilerden Alınan Çiğ Sütlerin Nakliyesinde e-İrsaliye Düzeni

e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflerce, çiftçilerden ya da süt üretim çiftliklerinden alınan süt ürünlerinin nakliyesi sırasında e-İrsaliye düzenlenmesi zorunludur. Bununla birlikte, çiftçiler ya da çiftliklerce üretilen çiğ sütlerin köylerde/çiftliklerde soğutma tertibatı da barındıran ortak depolama alanlarına bırakılması ve süt toplayıcılarınca bu depolama tanklarından sütlerin günlük olarak nakliye araçlarına (soğutucu ve depolama tanklı araçlara) alınması ve akabinde süt işleme merkezi veya fabrikaya nakledilmesi sırasında; e-İrsaliye’nin teknik imkansızlık nedeniyle (509 SN VUK GT V.7 ve VIII. bölümlerinde yer verilen teknik zorluklarla/mücbir sebeplerle) ilgili lokasyonda düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumda her bir teslim alma ve nakliye işlemi için ayrı ayrı olmak üzere matbu sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve bu irsaliyeler üzerine “e-İrsaliyeye Dönüştürülecektir” ibaresi ile taşıyıcı(şoför adı-soyadı-TCKN) ve araç plaka bilgisinin yazılması ve her bir matbu sevk irsaliyesinin izleyen işgünü içinde MATBUDAN tipinde e-İrsaliyeye dönüştürülmesi

gerekmektedir. Düzenlenen e-İrsaliyeler üzerinde matbu sevk irsaliyelerine ilişkin tarih, belge seri sıra no ve taşıyıcı ile araç plaka bilgilerine de yer verilmesi zorunludur.

15.39 Tarladan Alınan Zirai Ürünlerinin Nakliyesinde e-İrsaliye Düzeni

Zirai ürünlerin çiftçilerden tarladan alınması ve tüccarın kendi veya başka bir işyerine nakledilmesi durumunda ve taşımanın da e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı tüccarın kendisi tarafından yapılması ya da yaptırılması halinde, sevk irsaliyesinin e-İrsaliye olarak düzenlenmesi zorunludur.

Bununla birlikte tarlada e-İrsaliye'nin teknik imkansızlık nedeniyle (509 SN VUK GT V.7 ve VIII. bölümlerinde yer verilen teknik zorluklarla/mücbir sebeplerle) ilgili lokasyonda düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumda, nakliye işlemi için matbu sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve bu irsaliye üzerine “e-İrsaliyeye Dönüştürülecektir” ibaresi ile taşıyıcı(şoför adı-soyadı-TCKN) ve araç plaka bilgisinin yazılması ve matbu sevk irsaliyesinin en geç izleyen gün içinde MATBUDAN tipinde e-İrsaliyeye dönüştürülmesi gerekmektedir. Düzenlenen e-İrsaliyeler üzerinde matbu sevk irsaliyelerine ilişkin tarih, belge seri sıra no ve taşıyıcı ile araç plaka bilgilerine de yer verilmesi zorunludur.